Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 237 (4932).
22 ОКТЯБРЬ 1982 й.
ЖУМА

Газета 1966 йил
1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Биз ҳаммамиз — пахтакормиз

Қишлоққа — самарали ёрдам

СССР 60 ЙИЛЛИГИГА — 60 ЗАРБДОР ҲАФТАЛИК

Коммунистлар! КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини, беш йиллик топшириқларини бажариш учун умумхалқ курашининг олдинги сафида бўлингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг Чақириқларидан).

ЯНГИ ЗАФАРЛАР БИЛАН

Тошкент чарм-галантерея буюмлари фабрикаси коллективи давлат планларини муттасил ортиғи билан бажариб келмоқда. Ишчи ва хизматчилар СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллик юбилейига муносиб туҳфалар билан бориш юзасидан бошланган умумхалқ ҳаракатига қўшилиб ишламоқдалар. Фабрикада социалистик мусобақанинг янги формаларини қўллаш, илғор иш усулларини жорий этиш кенг тус олган. «СССРнинг 60 йиллигига 60 зарбдор ҳафталик» ташаббуси билан фидокорона меҳнат қилаётган фабрика коллективи 49-ҳафтага якун ясадилар. Планда белгиланган 20 миллион 480 минг сўмлик сифатли маҳсулот ишлаб чиқарилди. Ҳар ҳафта охирида илғорлар моддий ва маънавий рағбатлантирилиб борилади. Фабрика маъмурияти томонидан ишчи-хизматчилар олдига юксак дидли ҳозирги давр харидори талабига жавоб берадиган маҳсулотлар ишлаб чиқариш талаби қўйилган. Бу жиддий эътибор ва назорат остига олинган.

Корхонада кўпчилик ишчилар бир беш йилликда ўн йиллик планни адо этиш юзасидан бошланган ҳаракатда фаол иштирок этмоқдалар. Н. Завирлина, С. Сольниковларнинг меҳнат календари 1985 йил апрель ойини кўрсатиб турибди. А. Тўлаганова, Г. Антипина, Э. Юсупова, Е. Чугунова, Э. Костякова, С. Ҳакимовлар 1984 йил сентябрь, октябрь ойлари ҳисобига маҳсулот топширмоқдалар. Улар иш вақтидан самарали фойдаланиб, ҳар сменада нормани 190—200 процент қилиб бажаришмоқда. Ўтган йили корхона пландаги 24 миллион 544 минг сўмлик ўрнига 25 миллион 174 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, пландан ташқари 630 мингдан кўпроқ кенг истеъмол буюмлари реализация қилган эди.

Фабрика коллективининг бу йилги режалари янада улкан. Улар СССРнинг 60 йиллик муборак тўйи нишонланадиган йилда 27 миллион 466 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришни мўлжаллашмоқда. Коммунистлар раҳбарлигида зўр ғайрат-шижоат кўрсатиб ишлаётган бу коллектив, шонли юбилейни меҳнатда янги ютуқлар билан кутиб олади.

Партия турмуши: ҳисобот ва сайловлар

Матбуот маркази хабар қилади

Шаҳардаги бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари юксак уюшқоқлик, КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартияси XX съезди, СССР Озиқ-овқат программасини маъқуллаган КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми қарорларини оғишмай амалга ошириш шиори остида ўтмоқда.

Ҳозирнинг ўзидаёқ 700 бошланғич ташкилотининг секретари қилинган ишлар ҳақида ҳисобот берди, йиғилишларда, ҳисобда турувчи коммунистларнинг 96,2 проценти иштирок этди. Доклад юзасидан бўлган музокараларда йиғилишда қатнашган ҳар уч коммунистдан бири сўзга чиқди.

Хўжаликка партия раҳбарлиги, ҳаётнинг барча тармоқларига ва коллектив фаолиятига партия таъсирини кучайтириш йиғилишларнинг диққат марказида бўлди. Коммунистлар ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга қандай таъсир кўрсатишди? Улар социалистик мусобақани ташкил этиш, меҳнаткашларнинг меҳнат активлигини оширишга қандай ҳисса қўшдилар? «Узбитхимпласт», «Подъёмник», «Чевар» бирлашмалари, «Узавтострой» тресги Тошкент область қурилиш бошқармаси ва бошқа партия ташкилотларида бўлган йиғилишларда ана шулар ҳақида очиқ-ойдин гап борди.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги аппарати, Ю. А. Гагарин номидаги Тошкент авиация техникуми, «Средазэлеваторстрой» тресги ва бошқа ташкилотларда бўлган йиғилишларнинг қатнашчилари ташкилий-партиявий ишлар масаласини муҳокама қилишаётганда қабул қилинган қарорларни назорат қилиш ва текширишни янада такомиллаштиришга аҳамият бериш кераклигини таъкидлашди.

Экспериментал фурнитура ва пластмасса заводи, «Средазспецстрой» тресги автоматик бошқариш системаси лойиҳа-конструкторлик бюросида бўлган йиғилишларда коммунистларнинг таъсирини янада ошириш, уларни ишлаб чиқаришнинг асосий участкаларига жойлаштириш ҳақида батафсил гаплашиб олинди. Ўзбекистон ССР Молия министрлиги ҳисоб-кредит техникуми, «Энергосельпроект» институтининг Ўрта Осиё бўлими, 63-ўрта ҳунар-техника билим юрти, 116,-124-мактаб, ипакчилик Бош бошқармасида бўлган ҳисобот-сайлов йиғилишларида ғоявий-тарбиявий ишлар қандай йўлга қўйилганлиги, партия ва иқтисодий ўқув қандай ташкил этилганлиги, пропагандистлар, агитаторлар, сиёсий ахборотчиларнинг ишларини таҳлил этишга алоҳида эътибор берилди.

Партия ҳисобот-сайлов йиғилишлари коммунистлар н и н г партия иши форма ва методларини янада такомиллаштириш, партия ташкилоти жанговарлигини оширишга қатъий бел боғлаганликларини кўрсатмоқда.

Пахтазордан дараклар № 21

▲ БЎКА РАЙОНИДАГИ КАРЛ МАРКС НОМЛИ КОЛХОЗ ПАХТАКОРЛАРИ ЙИҒИМ-ТЕРИМНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ДАВОМ ЭТТИРИБ, ЗИММАГА ОЛГАН СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИНИ МУДДАТИДАН ИЛГАРИ БАЖАРДИЛАР. ҲАР ГЕКТАР МАЙДОНДАН 36 ЦЕНТНЕРДАН ХИРМОН КЎТАРИЛИБ, ДАВЛАТГА 4120 ТОННА ХОМ АШЁ ЕТКАЗИБ БЕРИЛДИ.

▲ ЧИНОЗ РАЙОНИДАГИ «ПАРТИЯ XXIV СЪЕЗДИ» СОВХОЗИ ИШЧИЛАРИ 840 ГЕКТАР ПАХТА МАЙДОННИНГ ҲАР ГЕКТАРИДАН 32 ЦЕНТНЕРДАН ҲОСИЛ ЙИҒИШТИРИБ ОЛИБ, МАРРАГА ЕТДИЛАР.

▲ РЕСПУБЛИКАДА БИРИНЧИ БЎЛИБ ДАВЛАТГА ПАХТА ТОПШИРИШ БЎЙИЧА СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИНИ БАЖАРГАН ТОШКЕНТЛИК ЗАРШУНОСЛАР УЛКАН ПАХТА ХИРМОНИНИ ЯРИМ МИЛЛИОН ТОННАГА ЕТКАЗИШ МАҚСАДИДА ТЕРИМ СУРЪАТИНИ ТОБОРА АВЖ ОЛДИРИШМОҚДА.

«ОҚ ОЛТИН»—ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 21 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

[Планга нисбатан процент ҳисобида]

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён.

ТОШКЕНТ	0.72	104,32
Хоразм	1,27	93,13
ҚҚАССР	1,35	88,26
Бухоро	1,14	86,25
Навоий	1,16	80,81
Сурхондарё	1,02	79,20
Сирдарё	1,19	76,20
Жиззах	1,38	70,52
Наманган	1,06	70,42
Андижон	1,20	68,77
Қашқадарё	1,34	67,42
Самарқанд	1,45	65,25
Фарғона	1,08	63,52
Республика бўйича:	1,18	76,78

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ — ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ газеталари ва «ГЛАВТАШПАССАВТОТРАНС» бошқармасининг республика пахта далаларидаги МАТБУОТ МАРКАЗИ

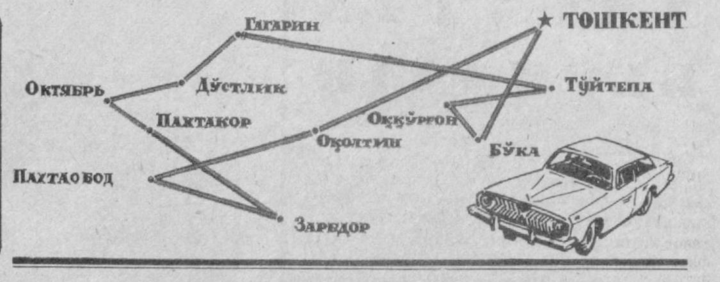

Махсус мухбирларимиз Ҳ. Икромов, А. Хатамов, А. Эгамназаровлар Жиззах областидан хабар қиладилар:

12. ЧЎЛ ЧЕКИНГАН ЖОЙДА

● Оталиқ алоқалари қишлоқ хўжалигини юксалтиришнинг муҳим омили

● Ҳашарчиларга ҳамма шароит муҳайё

● Ҳар бир кун ғанимат

АНКЕТА САВОЛЛАРИ:

1. Бахт деганда нимани тушунасиз!

2. «Меҳнат семестри»га муносабатингиз қандай!

Бугун анкета саволларига алоқа политехникуми почта алоқалари бўлими II курс студенти Гулбаҳор Рўзиметова жавоб беради:

1. Атрофидагиларга нафи тегиб яшайдиган, бу демак, жамиятга нафи тегиб яшайдиган кишиларни бахтли деб биламан. Кишининг атрофидагиларга кўпроқ нафи тегиши учун у ўқиши, маълумотли ва маданиятли бўлиши лозим. Шахсан мен техникумга қабул қилинган кунимни энг бахтли кунларимдан ҳисоблайман.

2. Мен ҳар қандай меҳнатни ҳам яхши кўраман. Онам ҳозир уй бекаси, саккиз боланинг онаси. Лекин ёшлигида колхозда анча йиллар меҳнат қилган, илғор звено бошлиғи бўлган. У бизларга меҳнатни улуғласангиз, меҳнат сизни улуғлайди, деб кўп гапиради. Шунинг учун ҳам мен ихлос билан меҳнат қиламан.

Жиззах области пахтазорларини айланиб юрганимизда Пахтакор районида ҳам бўлдик. Тошкентлик ҳашарчиларнинг бош штаби ҳам шу ерда экан. Биз йўл-йўлакай бу ерга кириб, штаб бошлиғи, шаҳар партия комитети партия комиссияси раиси Тимофей Фомич Маришев билан учрашиб, суҳбатлашдик.

— Бу ерда журналистлар учун ҳам юмуш кўп, —деди Тимофей Фомич бизнинг асосий мақсадимиз шаҳар ва қишлоқнинг ўзаро ҳамжиҳатлигини кенг ёритиш эканлигини билгач, —Тошкентликларнинг Жиззах ва Сирдарё областининг хўжаликларига кўрсатаётган беминнат ёрдамини ҳар қанча ёзса ҳам кам.

Пахта йиғим-терими кучайган шу кунларда оталиқ ёрдами янада кенг миқёс олди. Ҳозир шаҳардаги деярли ҳамма олий ва ўрта махсус ўқув юртлари, ҳунар-техника билим юртларининг студентлари пахтазорларда жавлон уриб меҳнат қилишяпти.

— Тимофей Фомич, шаҳарлик ота-оналар пахта терими ҳашарига кетган ўғил ва қизларининг яшаш ва меҳнат шароитлари билан қизиқишяпти.

(Давоми 3-бетда).

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети, область касаба союзлари Советида

ТОШКЕНТ ЮБИЛЕЙИГА БАҒИШЛАНАДИ

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» шаҳар газеталарининг Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи билан ҳамкорликдаги Ўзбекистон пойтахтининг 2000 йиллигига бағишланган «Тошкент таронаси» конкурси

Ўзбекистон пойтахти, қадимий ва ҳамиша навқирон Тошкентнинг шонли юбилейи — 2000 йиллиги яқинлашмоқда. Меҳнат коллективлари, шаҳарнинг бутун аҳолиси ана шу катта воқеага тайёргарлик ишида фаол иштирок этмоқдалар. Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият, намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш учун ҳаракат тобора кенгайиб боряпти. Тошкент кундан-кунга гўзаллашиб, ободонлашиб бормоқда. Янги бинолар, турар жой массивлари қад кўтармоқда. Хиёбонлар ва бульварлар барпо этиляпти, оригинал кўринишга эга бўлган меъморчилик ансамбллари тикланмоқда.

Социалистик мусобақани, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари иш тажрибасини, меҳнат коллективларининг ютуқларини, тошкентликларнинг Ўзбекистон пойтахтини коммунистик меҳнат шаҳрига айлантириш юзасидан бошлаган ҳаракатини кенгроқ тарғиб қилиш мақсадида «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари редакцияси Ўзбекистон Ёзувчилар союзи билан ҳамкорликда ишчилар синфи ҳақида, тошкентликларнинг Ўзбекистон пойтахти 2000 йиллигига тайёргарлик жараёнида эришган меҳнат ютуқлари тўғрисида ҳикоя қилувчи энг яхши бадиий, публицистик ва музикали асарларига шаҳар конкурси эълон қилиш ташаббуси билан чиқдилар. Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети бюроси, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети, Тошкент область касаба союзлари Советии Президиуми «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари редакцияси ҳамда Ўзбекистон Ёзувчилар союзининг ташаббусини маъқуллади. Ишчилар синфи ҳақида, тошкентликларнинг Ўзбекистон пойтахти 2000 йиллигига тайёргарлик жараёнидаги меҳнат ютуқлари ҳақида ҳикоя қилувчи энг яхши бадиий, публицистик ва музика асарларига конкурс эълон қилиш ва уни 1982 йил октябридан 1983 йил сентябригача ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Конкурс лауреатларига «Тошкент таронаси» мукофотлари топширилади.

Конкурс ғолибларини тақдирлаш учун зарурий миқдорда пул маблағлари, шунингдек, марказий туристик базалар ва комплексларга бепул йўлланмалар ажратилган.

Район партия комитетлари ва район ижроия комитетларига, область касаба союзлари комитетларига, корхоналар, муассасалар, ташкилотларининг касаба союз ташкилотларига конкурсда ёзувчилар, шоирлар, композиторлар, журналистлар, фотомухбирлар, ишлаб чиқариш новаторлари ва илғорлари, инженер-техник ходимлар кўп нусхали газеталар ходимларининг фаол иштирок этишини таъминлаш топширилди.

ТОШКЕНТ ТАРОНАСИ
КОНКУРС

Ишчилар синфи ҳақида, тошкентликларнинг Ўзбекистон пойтахти 2000 йиллигига тайёргарлик жараёнида қўлга киритган меҳнат ютуқлари тўғрисида ҳикоя қилувчи энг яхши бадиий, публицистик ва музикали асарлар шаҳар конкурси ҳақидаги

Н И З О М

ИШЧИЛАР СИНФИ ҲАҚИДА, ТОШКЕНТЛИКЛАРНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ПОЙТАХТИ 2000 ЙИЛЛИГИГА ТАЙЁРГАРЛИК ЖАРАЁНИДА ҚЎЛГА КИРИТГАН МЕҲНАТ ЮТУҚЛАРИ ТЎҒРИСИДА ҲИКОЯ ҚИЛУВЧИ ЭНГ ЯХШИ БАДИИЙ, ПУБЛИЦИСТИК ВА МУЗИКАЛИ АСАРЛАРИГА ТОШКЕНТ ШАҲАР КОНКУРСИ «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ВА «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТАЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССР ЁЗУВЧИЛАР СОЮЗИ БИЛАН ҲАМКОРЛИГИДА 1982 ЙИЛ ОКТЯБРИДАН 1983 ЙИЛ СЕНТЯБРИГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

I. КОНКУРСНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

Газета саҳифаларида меҳнат коллективларининг план топшириқларини, Тошкентнинг 2000 йиллиги шарафига қабул қилган социалистик мажбуриятларини ва муқобил планларини бажариш бўйича мусобақасини кенг ёритиш, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифати проблемасини, илмий-техника тараққиёти суръатини тезлаштириш, халқ хўжалигида юксак пировард натижаларга эришишни чуқур очиш;

Пойтахт меҳнаткашлари, беш йиллик қаҳрамонлари, янгилик ташаббускорлари, Бутуниттифоқ, республика, область ва шаҳар социалистик мусобақасининг коллектив ғолиблари, пойтахтимиз шуҳратига-шуҳрат қўшаётган кишиларнинг меҳнат кўтаринкилиги, юксак сиёсий онглилиги намуналарини ёрқин акс эттириш;

Меҳнат коллективларининг пойтахтни коммунистик меҳнат, юксак маданият, намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш учун олиб бораётган кўп қиррали ишини ҳар томонлама ёритиш. Республика пойтахтининг, Ўрта Осиёнинг йирик саноат, илмий ва маданият маркази, дўстлик ва қардошлик шаҳри бўлган Тошкентнинг тарихини ва бугунги кунини ёрқин тасвирлаб беришдан иборат.

II. КОНКУРСДА ҚАТНАШИШ ШАРТЛАРИ

Конкурсда турли касб эгалари, касб-ҳунарларидан қатъий назар, иштирок этишлари мумкин.

Конкурс қуйидаги бўлимлар бўйича ўтказилади:

1. Проза (ҳикоя, новелла);
2. Поэзия (поэма, баллада, шеърий туркум);
3. Публицистика, ахборот жанри (очерк, репортаж, интервью);
4. Фоторепортаж, фотосурат, фотоэтюд;
5. Музикали асарлар—Тошкент ҳақида қўшиқ (Конкурс жюриси адресига нота ва қўшиқ текстини алоҳида қоғозларда жўнатиш зарур).

Ҳикоя ва очерк ҳажми икки интервалда машинкада ёзилган ўн бетдан ошмаслиги керак. Фотосуратлар эса 13х18 сантиметр ҳажмда, силлиқ қоғозга туширилган бўлиши зарур.

III. КОНКУРСНИ ЯКУНЛАШ ТАРТИБИ

КОНКУРС 1983 ЙИЛ СЕНТЯБРИДА, ЎЗБЕКИСТОН ПОЙТАХТИ — ТОШКЕНТ ШАҲРИНИНГ ЮБИЛЕЙИ ТАНТАНАЛАРИ АРАФАСИДА ЯКУНЛАНАДИ.

КОНКУРС ҒОЛИБЛАРИ УЧУН ҚУЙИДАГИ МУКОФОТЛАР БЕЛГИЛАНГАН:

1. «ПРОЗА» БЎЛИМИ БЎЙИЧА:
битта биринчи мукофот — 500 сўм;
иккита иккинчи мукофот — ҳар бири 300 сўмдан;
учта учинчи мукофот — ҳар бири 200 сўмдан.

2. «ПОЭЗИЯ» БЎЛИМИ БЎЙИЧА:
битта биринчи мукофот — 500 сўм;
иккита иккинчи мукофот — ҳар бири 300 сўмдан;
учта учинчи мукофот — ҳар бири 200 сўмдан.

3. «ПУБЛИЦИСТИКА» БЎЛИМИ БЎЙИЧА:
битта биринчи мукофот — 500 сўм;
иккита иккинчи мукофот — ҳар бири 300 сўмдан;
учта учинчи мукофот — ҳар бири 200 сўмдан.

4. «ФОТОРЕПОРТАЖ» БЎЛИМИ БЎЙИЧА:
битта биринчи мукофот — 500 сўм;
иккита иккинчи мукофот — ҳар бири 300 сўмдан;
учта учинчи мукофот — ҳар бири 200 сўмдан.

5. «МУЗИКА АСАРИ—ҚЎШИҚ» БЎЛИМИ БЎЙИЧА:
битта биринчи мукофот — 500 сўм;
иккита иккинчи мукофот — ҳар бири 300 сўмдан;
учта учинчи мукофот — ҳар бири 200 сўмдан.

Бундан ташқари, 12 та рағбатлантирувчи мукофот таъсис этилган —«Измайлово» туристик комплексига бепул йўлланмалар (2та мукофот); «Звенигород» дам олиш пансионатига (4 та мукофот); «Плес», «Лунево», «Спутник» туристик базаларига (6 та мукофот), шунингдек, «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари редакциясининг энг истеъдодли ёш муаллифлар учун белгилаган «Ёркин асарлар учун» 10 та махсус мукофоти (150 сўмдан).

Конкурсга материаллар қуйидаги адресга жўнатилсин: Тошкент, ГСП, Ленин кўчаси, 41, «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари редакциясига. «Тошкент таронаси» конкурсига» деб кўрсатилсин.

ҚАДРЛИ ГАЗЕТХОНЛАР!

Сизни конкурсимизда фаол иштирок этишга таклиф этамиз. Сизнинг ҳикоя ва очеркларингиз, шеърларингиз, репортажларингиз, қўшиқларингиз шаҳримиз — қадимий ва ҳамиша навқирон Тошкент ҳақида, меҳнаткаш шаҳар, дўстлик ва қардошлик шаҳри ҳақида ёрқин, образли ва ҳаққоний ҳикоя қилсин.

«ТОШКЕНТ ТАРОНАСИ»ГА МАРҲАМАТ!

Хатларга мутасадди раҳбарлар жавоби

«Тошкент оқшомига»

МЕҲНАТКАШЛАР ИЛГАРИ СУРАДИГАН МАСАЛАЛАРНИНГ ДЕЯРЛИ ҲАММАСИ КОРХОНАЛАР, РАЙОН ВА ШАҲАР ТАШКИЛОТЛАРИ РАҲБАРЛАРИ ТОМОНИДАН ҲАЛ ЭТИЛИШИ МУМКИН ВА ЛОЗИМ. ПАРТИЯНИНГ ҲАР БИР ХОДИМИ, ҲАР БИР РАҲБАР ГРАЖДАНЛАРНИНГ ХАТЛАРИ, ИЛТИМОСЛАРИ ВА ШИКОЯТЛАРИГА ЭЪТИБОР ВА СЕЗГИРЛИК БИЛАН МУНОСАБАТДА БЎЛИШНИ ЎЗИНИНГ ХАЛҚ ОЛДИДАГИ, ПАРТИЯ ОЛДИДАГИ БУРЧИ ДЕБ ҚАРАМОҒИ ЛОЗИМ.

ОЧИҚ ҚЎНГИЛЛИК БИЛАН ВИЖДОНАН ЁЗИЛГАН ХАТЛАРГА ШУНДАЙ МУНОСАБАТДА БЎЛИШ КЕРАК, ДЕБ ТАЪКИДЛАБ ЎТАМАН.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

МЕҲНАТ ИНВАЛИДЛАРИГА ИМТИЁЗЛАР

Ҳурматли редакция! Бизларга меҳнат инвалидлиги сабаблари ва группаларини аниқлаш тартиби ҳақида, инвалидларни иш вақтидан ташқари бажариладиган ишларга жалб этиш ёки жалб этмаслик тўғрисида, уларга белгиланган иш соатлари ҳақида батафсил маълумот беришингизни сўраймиз.

Ш. Каримов, Р. Маҳмудов, А. Норматов, ишчилар.

А. ҲАСАНОВ,

юрист-консультант, Тошкент область касаба союзлари Советининг штатсиз инспектори.

—Маълумки, меҳнат инвалидлари— **умумий касаллик ёки касб касалликлари**, шунингдек **меҳнатда майиб бўлиш** оқибатида инвалид бўлиб қолган ишчилар, хизматчилар ва пенсия таъминоти жиҳатидан уларга тенглаштирилган шахслардир. Инвалидликнинг сабаблари ва группалари меҳнат қобилиятини аниқлаш врач-эксперт комиссияси (ВТЭК - томонидан аниқланади. Комиссиялар инвалидларнинг сиҳат-саломатлигини ва аҳволига қараб уларнинг ўзларига боп меҳнат шароити ва характери тўғрисида хулосалар беради, бу хулосалар маъмурият учун мажбурийдир. Инвалид бўлиб қолган ишчи ва хизматчиларни ишга жойлаштириш вазифаси, одатда, ишчи ёки хизматчи қайси корхона (ташкилот)да ишлаб турган даврида меҳнат қобилиятини қисман йўқотган бўлса, шу корхонанинг (ташкилотнинг) маъмурияти томонидан ВТЭК хулосасига мувофиқ бажарилади. Инвалидларнинг шу корхона (ташкилот)да меҳнат фаолиятини давом эттиришларига шароит бўлмаса, маъмурият уларнинг бошқа корхоналар (ташкилотлар)да ишга жойлашиб олишига ёрдам кўрсатишга мажбурдир.

Инвалид билан корхона ўртасидаги шартноманинг шартлари ВТЭКнинг инвалид соғлиғига тўғри келадиган меҳнат шароити ва характери тўғрисидаги хулосасига зид бўлиши мумкин эмас. Қонунларда кўрсатилган ҳолларда маъмурият инвалидларни ишга жойлаштириш тартибида ишга қабул қилишга мажбур. Район ва шаҳар социал таъминот органлари (белгиланган бронга мувофиқ) йўлланган инвалидларни ишга жойлаштириш бўйича тавсиялар корхона, ташкилот ёки муассаса маъмурияти учун мажбурийдир.

Маъмурият медицина тавсияларига мувофиқ инвалидларга **тўлиқсиз иш вақти** белгилашга мажбурдир. Инвалидларни **иш вақтидан ташқари бажариладиган ишларга,** дам олиш кунларидаги ва тунги ишларга жалб этишга фақат уларнинг розилиги билан ва бундай ишлар медицина тавсияларида тақиқланмаган бўлса, йўл қўйилади. Давлат корхоналарида ишловчи 1 ва 2-группа кўр инвалидлар учун 6 соатли иш куни ва йилига 24 иш куни баробарида отпуска белгиланган. Муайян корхонада ишлаб турган инвалидлар учун коллектив шартномага қўшимча имтиёзлар берувчи норматив қоидалар киритилиши мумкин. Қарилик пенсияси олувчиларнинг ва инвалидларнинг меҳнатидан фойдаланиш учун мўлжалланган корхоналар (ишлаб чиқариш бирлашмалари), цехлар ва участкаларда машғул бўлган инвалидларга яна ҳам кўпроқ имтиёзлар берилган. Бу корхоналарнинг раҳбарлари 3-группа инвалидларининг ва қарилик пенсияси олувчи пенсионерларнинг ишлаб чиқариш нормасини 10 процент камайтиришга 1 ва 2-группа инвалидлари учун эса 20 процент камайтиришга ҳақлидирлар. Шу корхонада уйга иш олиб ишловчи инвалидларга расценкалар (3-группа инвалидларига эса ишлаб чиқариш нормаси ҳам) цехларда ишловчи инвалидлар учун назарда тутилган нормалар даражасида белгиланади. Уйда ишловчи 1 ва 2-группа инвалидлари учун маъмурият ФЗМК билан келишиб касаллик даражаси, характери ва уй шароитини ҳисобга олган ҳолда ойлик топшириқлар белгилаб чиқади. 1 ва 2-группа инвалидлари учун қисқартирилган, яъни 6 соатлик иш куни (ҳафтада 36 соат) ва 24 иш куни баробарида йиллик отпуска белгиланган. 3-группа инвалидларига, шунингдек, уйга иш олиб ишловчи 1 ва 2-группа инвалидларига йилига 18 иш куни баробарида отпуска берилади. 1 ва 2-группадаги ишловчи инвалидларга ва қарилик пенсияси олувчи пенсионерларга уларнинг хоҳишига қараб иш ҳақи сақланмаган ҳолда 2 ойгача отпуска бериш мумкин (бундан ҳам кўпроқ имтиёзлар олиш ҳуқуқига эга бўлмаган инвалидлар ва қарилик пенсияси олувчи пенсионерларга берилади).

Маъмуриятнинг ташаббуси билан меҳнат инвалидларини бошқа ишга ўтказиш ёки ишдан бўшатиш фақат умумий тартибда бўлиши мумкин ишчи ёки хизматчи ўз меҳнат бурчини лозим даражада бажараётган ва мазкур иш унинг соғлиғига зарар етказмаётган бўлса, уни инвалид деб танишнинг бир ўзи уни ишдан бўшатиш учун асос бўлолмайди. Муайян корхонада меҳнат қилиш натижасида майиб бўлган ёки касб касаллигига учраганлар ходимлар сони ва штати қисқартирилган тақдирда ишда қолишда имтиёзли ҳуқуққа эгадирлар. Меҳнат инвалидлари, шунингдек узлуксиз меҳнат стажини сақлаш масаласида ҳам афзалликлардан фойдаланадилар, инвалидларнинг бир қанча категориялари даромад солиғи тўлашдан озод этилган.

ВЕТЕРАНЛАРГА ҒАМХЎР БЎЛАЙЛИК | *САНСАЛОРЧИЛИККА КИМ САБАБЧИ?* | МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШДАГИ НУҚСОНЛАР | МАССИВ АҲОЛИСИНИНГ ҲАҚЛИ ЭЪТИРОЗИ

ЙЎЛЛАНМА АЛБАТТА БЕРИЛАДИ

Мен Улуғ Ватан уруши ветераниман. Саксон ёшга яқинлашиб қолдим. Гастрит касалим бўлганлиги сабабли даволаниш учун йўлланма беришларини сўраб Фрунзе район социал таъминот бўлимига мурожаат этдим. 1980 йилда мени Товоқсойдаги пенсионерлар уйига юборишди. У ерда гастритни даволайдиган врач йўқ экан. Натижада яхши даволана олмадим. 1981 йилда эса Олтиариқдаги ветеранлар шифохонасига юборишди. Афсуски бу ерда ҳам тегишли врач йўқлиги сабабли наф ололмай қайтиб келдим. Бу йил мени Чимён шифохонасига юборишларини сўраб, яна район социал таъминот бўлимига мурожаат этдим. Бироқ, бу шифохонага бориш учун 1979 йилдан бери навбатда турганлар борлигини айтишди. Наҳотки менга ёрдам кўрсатишнинг имкони бўлмаса?

Ж. ЗАЙНУТДИНОВ,

Улуғ Ватан уруши ветерани.

С. АКБАРОВА,

Фрунзе район социал таъминот бўлимининг мудири.

—Район социал таъминот бўлими Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва қатнашчиларига имкони борича ғамхўрлик кўрсатмоқда. Жумладан, ошқозон-ичак касаллиги билан оғриган ветеранларга ҳам уларнинг аризаларига биноан навбат асосида йўлланмалар берилмоқда.

1982 йилда ошқозон-ичак касалликлари даволанадиган шифохоналарга бориш учун етти Улуғ Ватан уруши қатнашчиси ариза берган эди. Масалан январь-сентябрь ойларида ветеранлардан Е. Бексаев, Л. Калиновский, Л. Галуновлар мамлакатимизнинг турли жойларидаги шифохоналарда даволаниб қайтишди.

Газетхон Ж. Зайнутдинов ўз хатида ёзганидек уни 1980 ва 1981 йилда кетма-кет икки йил шифохонага йўлланма билан таъминладик. Жумладан ўтган йили Фарғона водийсидаги шифохонага юбордик. Бу шифохонада ошқозон-ичак касалликлари даволаниши барчага маълум.

Бу йил ҳам Ж. Зайнутдинов йўлланма ажратилишини сўраб 31 мартда мурожаат этди. У олтинчи бўлиб навбатда турибди. Ундан олдинда яна икки Улуғ Ватан уруши қатнашчиси бор. Биз бу отахоннинг навбати келгач, албатта шифохонага йўлланма билан таъминлаймиз.

ЎРИНЛИ ШИКОЯТ

Мен 9 сентябрда 1-кўмир омборидан 2 тонна кўмир олгандим. Афсуски кўмирнинг ярми майда чиқди. Уни на ёқиб бўлмайди, на бошқа қилиб.. Ахир мен яроқли кўмирга пул тўлагандим-ку. Улар эса яроқсизини сотишди. Бу кўзбўямачилик эмасми?!

Ҳ. ҲАКИМОВ,

Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

Г. ҚАРАҚОЗОВ,

«Узглавтоплесстройторг»га қарашли Тошкент ёқилғи базасининг директори.

— Коллективимиз аҳолига ёқилғи материалларини етказиб бериш билан шуғулланади. Барча иш механизациялаштирилган. Газетхон Ҳ. Ҳакимов шикояти ўринли. Биз унинг шикоятини кўриб чиқиб, дарҳол тегишли чораларни кўрдик. Ҳ. Ҳакимовга сифатли кўмир олиб бориб берилди.

БУГУНГИ ТОШКЕНТ

Шаҳримизда бирин-биридан чиройли турар-жой бинолари билан бир қаторда жуда кўплаб маъмурий бинолар ҳам қурилиб, фойдаланишга топширилмоқда.

СУРАТДА: 1 Май кўчасида қурилган кўркам бино кўча ҳуснига ҳусн қўшиб турибди.

А. Тўраев фотоси.

ШУ ҲАМ ХИЗМАТМИ?

Биз Сухуми кўчасида истиқомат қилувчилар район электр тармоқлари корхонаси ходимлари хизматидан норозимиз. Чунки 2—3 октябрь кунлари кўчамизда чироқ бўлмай роса қийналдик. Навбатчи диспетчерга неча бор қўнғироқ қилсакда, ундан: «Машинада бензин йўқ, боролмаймиз» деган жавобни эшитдик.

Таажжуб, шу ҳам сабаб бўлдими? Шу ҳам хизматми?!

Ҳ. ҲАЙДАРОВ.

А. АШРАФХОНОВ,

Киров район электр тармоқлари корхонаси бошлиғи.

— Ҳ. Ҳайдаров шикояти ҳам 2 ва 3 октябрь кунлари тўла тасдиқланди. Ҳақиқатан Сухуми кўчасидаги хонадонларда ток бўлмаган. Шу кунларда мазкур кўчадаги камчиликлар тўла тугатилган. Буни шикоятчи Х. Ҳайдаров ҳам тўла тасдиқлайди.

РЕДАКЦИЯДАН: Нақадар ажабланарли жавоб: шикоят тасдиқланибди, камчилик тугатилибди. Шу тариқа бир сутка мобайнида чироқсиз қолган Сухуми кўчасида яна чироқлар ёнибди, вассалом. Хўш, сутка мобайнида кетма-кет қилинган қўнғироқ-чақириқларга, «Бажарилади», сўнг эса «Машинада бензин йўқ», деганга ўхшаш чучмал жавоблар қилган навбатчи диспетчер ва мутасадди раҳбарларнинг энсақатор совуққонлигига қарши қандай чоралар кўрилди? Ахир, уларнинг зиммасидаги вазифа аҳоли шикоятига ўз вақтида жавоб бериш-ку? Бунинг ўрнига асоссиз важлар билан сутка мобайнида Сухуми кўчаси чироқсиз қолдирилган. Хўш, нега ўз вақтида ёрдам кўрсатилмаган?

Редакция мазкур корхона мутасадди раҳбарларидан аниқ жавоб кутади!

ТУШУНТИРИШ БЕРИЛДИ

Мен учинчи группа меҳнат инвалидиман. Айни пайтда Собир Раҳимов районидаги «Союзпечать» агентлигида киоскачи бўлиб ишлайман. Мана саккиз ойдирки пенсия пулимнинг 50 процентини тўлашмаяпти. Яъни 13 сўмини тўлашяпти. Айтишларича «Союзпечать» агентлигида киоскачи бўлиб ишловчи пенсионер ва инвалидларнинг ойлик маошидан ташқари пенсия пули ҳам тўлиқ сақланиб қолиши керак экан. Шундай бўлса, менга нега пенсиянинг фақат 50 процентини тўлашяпти?

С. ЖАМОЛХОНОВ, III группа меҳнат инвалиди.

Ҳ. ЯҲЁЕВА,

Собир Раҳимов район «Союзпечать» агентлиги бошлиғи.

— Киоскачи С. Жамолхонов бизнинг агентликда 1979 йилдан бери ишлаяпти. У чиндан ҳам III группа меҳнат инвалиди.

Амалдаги қоидаларга кўра бу группа инвалидларига пенсия қуйидаги тартибда тўланади: пенсия пули ва ойлик маошнинг умумий миқдори пенсия белгиланиши олдидан олинган иш ҳақидан ошиб кетмаслиги лозим. С. Жамолхоновнинг пенсия белгиланиши олдидан ойлик маоши 72 сўм 19 тийин бўлган бўлса, ҳозирги олаётган иш ҳақи 120 сўмдан ортиқ бўлаяпти. Масалан, июль ойида унинг маоши 127 сўм бўлган. Шу сабабли унга пенсия пулининг 50 проценти тўланмоқда. Биз бу ҳақда С. Жамолхоновга тушунтириш бердик.

УЙ ГАЗЛАШТИРИЛАДИ

Мен ўтган йил уйимга табиий газ ўтказиш мақсадида «Ташгаз» бирлашмасига мурожаат қилган эдим. У ерда мендан 15 сўм олишиб, квитанция ёзиб беришди. Сиз бемалол бораверинг, ўзимиз хабарлашамиз, ўзингиз ҳам хабар олиб туринг, дейишди. Орадан бир неча ой ўтгандан сўнг бирлашманинг вакили уйимга келиб газлаштириш лозим бўлган уйимни кўриб кетди. Шундан бери ҳеч кимдан дарак бўлмади. Тўғри, менинг ўзим кексалигим туфайли боролмадим. Мана, ҳа демай совуқ кунлар бошланади. Икки-уч ойдан кейин эса қиш. Нима қилишга ҳайронман...

Н. ИСАЕНКО.

Е. ҚЕЙНОВ,

«Ташгаз» ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғи.

— Н. Исаенконинг хати билан танишиб чиққач бу ерда англашилмовчилик бўлганини фаҳмладим. Нега деганда, 15 сўм тўлагандан кейин ҳамма ишлар «юришиб» кетиши лозим эди. Аммо бунинг тескариси бўлибди.

Н. Исаенко квитанция учун пулни тўлашга тўлагану, шу билан иш тамом, энди бемалол монтажчиларни кутсам ҳам бўлаверади, улар уйимни газлаштириб кетишади, деб ўйлаган. Аслида бундай эмас. Квитанция ёзиб берилгандан кейин, ўша газлаштирилиши лозим бўлган уй бизнинг диққат марказимизда бўлади. Биз квитанцияда кўрсатилган адресга ўз вакилимизни уй шароити билан танишиш учун юборамиз. Н. Исаенко ўз шикоятида «вакил бир неча ой ўтгач келди», дейди. Бу, менимча, нотўғри. Чунки Н. Исаенконинг уйига вакилимиз уч-тўрт кундан кейин борган. Шароит билан танишиб чиққач, монтаж учун бирлашмага бориб пул тўлашингиз керак, шундан сўнг навбатингиз келгач, уйингизни газлаштириб берамиз, деган. Аммо Н. Исаенкодан ҳанузгача дарак йўқ.

Шу ўринда бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтишга тўғри келади. Н. Исаенко уйига газни қўшнисиникидан олиб ўтказмоқчи бўлган. Аммо биз юборган вакил қўшнисининг газ точкалари кўп бўлганлиги сабабли, қишда у ана шу точкаларнинг ҳаммасини ёқиб қўйса, бунга газ кам келишини, бинобарин, тўғри кўчадаги газ қувуридан ўтказса яхши бўлишини маслаҳат берган. Шунда Н. Исаенко ўйланиб қолган. Ана шундай ўй ва англашилмовчилик туфайли Н. Исаенко вақтни ўзи ўтказиб юборган.

Айни пайтда Н. Исаенконинг қўлида биз ёзиб берган квитанция бор. У ана шу квитанция билан ҳузуримизга келса, монтаж учун керакли ҳужжатларни расмийлаштириб, монтаж пулини тўласа, навбати билан унинг уйи ҳам газлаштирилади.

Нега ёзувлар йўқ?

Бешқайрағоч массивида озиқ-овқат билан савдо қиладиган бир қанча магазинлар бор. Бироқ 25, 20, 31, 32-магазинларда харидорларга кимнинг хизмат қилаётганлигини билдириб турувчи ёзувлар йўқ. Наҳотки сотувчи ва магазин мудирининг исми, фамилиясини кўзга ташланадиган жойга илиб қўйиш қийин бўлса? Ахир бу ҳам маданий хизмат кўрсатишнинг бир турига киради-ку!

Л. ҲАМИДОВ, пенсионер.

Ҳ. ҚАРИМОВ,

Акмал Икромов райпродторги директори.

— Газетхон хати юзасидан олиб борилган текширишлар шуни кўрсатдики, ҳақиқатан ҳам баъзи магазинларимизда сотувчи ва магазин мудирлари фамилияси ёзилган табличкалар йўқ экан. Бу камчиликларга барҳам бериш мақсадида реклама бюросига табличкалар буюртирдик. Райондаги барча магазинларда ана шундай камчиликларга йўл қўймаслик учун торгнинг ташкилий бўлими томонидан назорат ўрнатилди.

• Хат босилмади, аммо чора кўрилди

НАЗОРАТ ОСТИГА ОЛИНДИ

Шикоят хатларидан бирида Олмазор кўчасидаги чиқиндилар ўз вақтида олиб кетилмаётганлиги натижасида кўчада чиқиндилар уюми кўпайиб бораётганлиги танқид қилинган эди.

Шаҳар «Автодормехбаза» ишлаб чиқариш трестидан олинган жавобда айтилишича, Олмазор кўчасидаги чиқиндиларни йиғиштириб оладиган машина капитал ремонтда бўлганлиги учун бу кўчага машина ўз вақтида бормаган. Бугунги кунда барча чиқиндилар йиғиштириб олиниб, Э. Эргашев шофёрлик қилаётган 49—55 ТНЖ машинаси бириктириб қўйилган ва участка мастери Л. Певнинга ана шу кўчадаги чиқиндиларни ўз вақтида олиб кетилиши устидан назорат қилиб туриш вазифаси топширилган.

* * *

Октябрь ва Акмал Икромов районлари ўртасида жойлашган Улуғбек кўчасидаги хонадонларда истиқомат қилувчилар кўчалардаги чиқиндиларни олиб кетиш икки район «Автодормехбаза»си машиналари ўртасида сансалорликка олиб бораётганлигини айтишганди.

Шаҳар «Автодормехбаза» ишлаб чиқариш трестидан олинган жавобда шундай дейилади: кўчада йиғилиб қолган чиқиндилар олиб чиқиб кетилган. С. Дўстмуҳамедов шоферлик қилаётган 12—12 ТНЖ машинаси бириктилган. Машина ишини назорат қилиб туриш, кўчанинг санитария ҳолатини текшириб туриш вазифаси Октябрь район «Автодормехбаза » с и нинг участка мастери С. Валиевга топширилган.

* * *

Октябрь районидаги Каттабоғ кўчасида истиқомат қилувчилар кўчаларига район «Автодормехбаза»си машиналари чиқиндиларни олиб келиш учун келмай қўйганлиги ҳақида шикоят ёзишганди.

Район «Автодормехбаза» бошлиғи М. Ғуломовнинг маълум қилишича хатдаги фактлар тасдиқланган. Ҳозир кўчадаги барча тўпланиб қолган чиқиндилар олиб кетилиб, М. Шокиров шоферлик қилаётган 18—55 ТНЖ машинаси Каттабоғ кўчасига бириктириб қўйилган. Чиқиндиларнинг ўз вақтида олиб кетилишини назорат қилиб туриш эксплуатация бўлимининг бошлиғи Е. Генга топширилган.

Ҳам куласиз, ҳам куясиз

Будкалар «учиб кетди»

Яқинда Қўйлиқ 5—Б массивида истиқомат қилувчилар бир-бирларидан суюнчи оладиган бўлишди.

— Эшитдингизми, ёнгинамизда телефон автомат будкалари ўрнатиляпти!

— Вой, қандоқ яхши, узоғимиз яқин бўладиган бўпти.

Чиндан ҳам шу массивдаги 36, 37, 38, 39, 40, 50, 51-уйлар оралиғида автомат телефон будкалари учун махсус жой тайёрланди, таги бетон қилиб тўртта яп-янги телефон будкаси ўрнатилди. Атрофда шунча уй бўлганидан кейин жилла қурса автоматдан фойдаланиш керак-да.

Эртасига Ҳанифа хола туғруқхонадан чиққан қизининг аҳволини билиш учун қўнғироқ қиладиган бўлди. Неварасидан тўртта яп-янги 2 тийинлик чақа олиб, яп-янги автомат телефон будкалари томон юрди. Не кўз билан кўрсинки будка ҳам, телефон ҳам йўқ. У туш кўраяпманми деб қўрқиб кетди. Одамларни чақириб чиқди. Йўқ, туш эмас, ўнги экан. Кечагина телефон будкалари ўрнатилган жойда қўпорилган бетон бўлаклари қолган эди. Ҳай-ҳай сурон билан телефонларни излаб кетдилар. Маълум бўлишича будкалар «учиб бориб» бундан беш юз метр нарига қўнибди. Бу ерда илгари ҳам иккита автомат телефон биноийдек ишлаб турган эди. Қаторидан хато бўлмасин деб қолган тўртта будкани ҳам шу ерга келтириб қўя қолишибди.

«Иссиқ жон иситмасиз бўлмайди, — деб ёзибди Қўйлиқ 5—Б массиви, 41-уй, 2-квартирада истиқомат қилувчи Н. Рихсиев. — Бирон киши қаттиқ бетоб бўлиб қолса, ўпкамизни қўлтиқлаб ярим чақирим нарига югуриб юрамизми? Наҳотки, Сергели район телефон станцияси раҳбарлари хайрли ишни бошлаб қўйиб, яна орқага тисарилишса! Ахир атрофимизда ўнлаб кўп қаватли уйлар бор. Биз ҳам ҳеч бўлмаса телефон автоматлардан фойдаланишимиз керак-ку».

Шикоятчининг талаби ҳақли. Битган ишни бузиб автомат телефонларни бошқа ёққа кўчиришнинг нима зарурати бор эди?

Бир кунда бир ҳафталик газета

Кўчадан Шавкатжон югуриб келиб бобосининг бўйнига осилди:

— Суюнчи беринг! Газета келди!

Ҳамдам ота оқсоқланиб ташқарига чиқса, чиндан ҳам қути тўла газеталар. Ҳатто сиғмаганларининг бир қисми ерга ҳам тушиб қолибди. У бундан бир ҳафта олдин чиққан газеталарни олди-ю, ўқигиси келмади. Чунки янгиликларнинг ҳаммасини радио-телевидениедан эшитиб бўлган эди. Почтага қўнғироқ қилган эди, узр сўрашди.

— Кечирасиз, почтачимиз бетоб. Бундан кейин ҳам газета-журналларни ўз вақтида етказиб берамиз деб аниқ ваъда қилолмаймиз.

Бунақа гаплар 20-алоқа бўлимида тез-тез бўлиб турибди. Жумладан, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач, шахсий пенсионер Х. Ҳусановнинг ёзишига қараганда 20, 21, 22, 26 сентябрь газеталарини бир йўла ташлаб кета қолишди. Газетхон 15 та газетани қандай ўқишни билмай боши қотди. Бунинг устига «Ёшлик» журналининг 4, 5 ва 6-сонлари ойлаб кечикиш билан топширилган. Обуначи шикоят қилганида тағин ўша баҳонани айтишган:

— Почтачимиз бетоб, аҳволимиз оғир.

«Эҳтимол шундайдир,— деб ёзади Заварзин кўчаси 23-уйда истиқомат қилувчи Ҳ. Ҳусанов. Бироқ, обуначини ҳам ўйлаш керак-ку. Алоқа бўлимидагилар бундай баҳона қилаверсалар, иш барибир яхшиланмайдида».

Самовар излаб

«Сергели» маҳалласидагилар самовар оладиган бўлишди. Ахир маҳаллада тўй бор, маърака бор. Махсус одамларни тайинлаб қўлига пул тўплаб беришди. Маҳалла вакиллари шаҳардаги хўжалик магазинларини кеза бошладилар.

— Самовар борми?

Сотувчилар елка қисишади:

— Ҳаммаёқ газлашиб кетганда самоварни нима қиласизлар?

Баъзилари ҳазиллашиб ҳам қўйишади:

—Самоварнинг чойи бошқачароқ бўлади-да!

Маҳалла вакиллари тушунтиришади:

— Ўзимизга эмас, маҳаллага.

— Бунияm иложи бор,— дейишади савдо ходимлари кулиб. — Тўй қилганда газ плитага каттароқ кострюлка қўйсангиз, бир йўла 50 литр сув қайнайди.

Ҳазил-ку ўз йўлига. Лекин тўйларда, маъракаларда албатта самавор керак бўлади. Илгарилари магазинларда катта-кичик самоварлар (электр самоварлар эмас, айнан кўмир солиб қайнатиладиган самоварлар), бемалол сотувда бўлар эди. Ҳозир нима учун йўқ бўлиб кетганига савдо ходимларининг ўзи ҳам ҳайрон. Мутасадди ташкилотлар бу масалани ўйлаб кўрсалар ёмон бўлмайди.

ҲУШЕРБЕК.

ТОШКЕНТ

Тошкент тарихини биласизми?

«ОҚШОМ» АНКЕТАСИГА КЕЛГАН ЖАВОБЛАРДАН

ЯШИЛ БИР ОЛАМ

БИР ДИЁРКИ, АНДА СУМБУЛИ РАЪНО,
ХАЛҚИН ЖАҲОН АЙТАР МАРДУМИ ДОНО.
Зайниддин ВОСИФИЙ.

Шоир айтганидек кўҳна ва ҳамиша навқирон Тошкент одамлари олийҳиммат, доно кишилар бўлган. Меҳмондўст ўзбек халқининг барча аъло фазилатлари унинг меҳнатсеварлигида намоён бўлади. Чунки, дастлаб қишлоқлар барпо бўлган бўлса, сўнгра шу қишлоқлар ўрнида азим шаҳарлар қад кўтарган. Шунинг учун ҳам меҳнатни, гўзалликни севган ўзбек халқи, бирон жойдан ўзига работ учун жой танладими, дарҳол яхши ният билан шу ерга кўчат экшан. Бу халқ яхшилик ошифтаси бўлган. Бу удум бизгача одат тусига кириб қолгани ҳам бежиз эмас. Ҳар бир ўзбек хонадонининг қандай эканлигини, унинг боғ-роғига, она табиатга бўлган муносабатидан ҳам билиш мумкин.

Ҳа, Тошкентимиз боғ-роғ, ўзининг умрбоқий дарахтлари билан жаҳонга машҳур. Уни шу боисдан ҳам ям-яшил, гўзал шаҳар дейдилар. Она-заминимизга йилнинг қайси бир фасли меҳмон ташриф буюрмасин, уни албатта гуллар билан қарши олишади. Тошкент Ватанимизнинг севимли шаҳарларидан бири, у Шарқнинг — эмблемасидир.

Шаҳримизнинг улкан дарахтлари, боғ-роғлари ҳақида ҳам бирмунча қизиқарли бўлган фактларга мурожаат қиламиз. Жумладан, Тошкент ҳақида замонасининг етук адиби ва шоири Зайниддин ибн Абдужалил Восифийнинг асари — «Бадоеъул — Вақоеъ» («Нодир воқеалар»)да шундай дейилган:

Теграсин қуршаган гўзал чорбоғлар,
Алардан Эроннинг кўксида доғлар.
Боғларин васфина агар киришсам,
Ёддан кўтарулур беҳишти Эрам...

Тошкент гўзаллиги, боғ-роғлари билан афсонавий беҳишт ва Эрам боғидан ҳам қолишмас экан. Манбаларда айтилишича, унинг узумининг турфа товланиши, лаълу-дурларидан қолишмас. Биргина узумнинг соҳиби навини есанг, бол егандай бўласан киши, ҳусайнисининг ҳар бир донаси гўзаллар жамолининг ол дурдонасига тенгдир. Агар Тошкент ишкомларига осмондан туриб қаралса, Бобаки навинининг ўзи Ҳулкар юлдузини эслатади. Борди-ю, тарвуз-қовун пайкалини бир ораласанг, ҳеч хам беҳиштнинг асалини қўмсамайсан. кашнич, нозвой, райҳонлари эса бахри-дилингни қулф қилади, масрур доим қўмсайсан унинг ҳидини.

Ҳар бир Тошкент анорининг донаси чўғга ўхшаб товланиб, кишини бир умрга мафтун этади. Унинг мазали суви дилни яйратиб, минг бир дардга дармон бўлади. Нашватиси эса янада ширин, уни кўриш билан оғиз танобининг суви қочади. Агар беҳисининг таърифини айтсак, боғ-роғлар кўрки янада яхшиланади. Унинг суви беҳишт сувидан ҳам, жаннат лаззатидан ҳам кучлидир.

Таърифда ягона Тошкент анжири,
Бунда жамул-жамдур сирларининг сири.
Булардан ҳамиша жонга ҳаловат,
Шираси асални қилур маломат...

Тошкент! Унинг мевазор боғлари ўтмишда ҳам ўз таърифи, тавсифига эга бўлган. Унинг мевазор боғларида, кўчалари бекатларида, сувлар ёқасида ёнғоқ, арча, тут, беҳи, олма, ўрик, нашвати, анор, нок, анжир, ток, жийда, атир гуллар, бинафша, сосан, гулхайри, лола, қизғалдоқ, занбақ гули, настаран, оқбошгули... кабилар азалдан ўсиб келган.

Замон, замон бўлиб, Октябрь қуёши туфайли Тошкент жамоли очилди, мевазор боғлари кенгайиб, тартибга солинди. Кўплаб маданият ва истироҳат боғлари, хиёбонлари вужудга келди. Гулчилик, мевачилик хўжаликлари ташкил этилди. Шаҳар қиёфаси тубдан ўзгариб, янги замон шаҳрига айланди. Айниқса 1966 йил апрель тонгидаги зилзиладан кейин янги Тошкент қурилди. Юнусобод, Чилонзор, Қорақамиш каби ўнлаб массивлар қад кўтариб, шаҳар қиёфасини ўзгартириб юборди. Янги-янги кўчалар ва хиёбонлар ободонлашди. Фикримизнинг далили сифатида шуни айтиш мумкинки, сўнгги 30—35 йил орасида Тошкент шаҳрининг ўзидагина бир миллиондан ортиқ чинор дарахти кўчатлари ўтқазилди.

Ленин проспекти ва академик Ҳ. Сулаймонова кўчалари бурчагида, Алишер Навоий номли халқ кутубхонаси қаршисидаги чинор дарахтлари 1915 йилда экилганлиги маълум. 1935—1938 йиллари И. Т. Ремискевичнинг ташаббуси билан Октябрь революцияси хиёбонидаги қариб қолган қайрағочлар олиб ташланиб, унинг ўрнига чинор, эман, жука, сохта каштан дарахтлари экилди.

Тошкентнинг Ленин районидаги Темирйўлчилар маданият ва истироҳат боғи 1924 йилда ташкил қилинишида етти чинор экилгани ҳам маълумдир. 1947—1952 йилларда шаҳримизнинг Алишер Навоий театри майдонида, Ленин, Карл Маркс, Навоий, Фурқат, Шота Руставели ва бошқа кўплаб кўчаларига чинор кўчатлари ўтқазилган.

Тошкент шаҳрининг Ҳамза кўчасида, Янгиш проездидаги Барақхон мадрасаси яқинида илгари мозор бўлган. Ана шу ерда минг йил аввал ўтқазилган ўнлаб бобокалон чинорларнинг савлат тўкиб турганини кўрганлар бор. Ҳозирда эса шу чинорнинг биттаси қолган. Собиқ Тешиккопқа — ҳозирги Бобожонов кўчасида улкан чинор бор. Бу чинорнинг танасидан 12 та янги қўшимча тана ўсиб чиққан бўлиб, унинг ёши беш асрга тенгдир.

Ленинград ва академик Романовский кўчалари бурчагида Октябрь революцияси хиёбонида «Беш оғаини», Киров ва академик Ҳадича Сулаймонова кўчалари бурчагида «Тўрт оғайни» деб аталган чинорларнинг ўртача баландлиги йигирма метр, танасининг ердан 1,3 метр баландликдаги қисмининг йўғонлиги 4,5 метргача келади.

Карл Маркс ва Ленин кўчалари бурчагида ҳам бир туп чинор ўсиб турибди. Бу чинор манбаларга кўра 1875—1895 йилларда ўтқазилган.

Шаҳримизнинг Энгельс кўчасида Киров район ижроия комитети ҳовлисида ўсиб турган чинорларнинг ёши икки юз-икки юз элликдан ортиқдир. Уларнинг бўйи 25—28 метр, ердан 1,3 метр баландликдаги қисмининг диаметри 3,3 метрни ташкил этади.

Тошкент чинорлари яхши парвариш қилинган, суғориб турилган, тупроғи мунтазам юмшатилган, совуқ уриб қуриган шохлари эса ўз вақтида қирқиб ташланган. XVII—XVIII асрларда ва асримизнинг биринчи ярмида кўҳна Тошкентда йирик саноат корхоналари ва техник тараққиёт ривожланмагани учун ҳам ҳаво, сув, тупроқ тоза бўлган. Бу эса, чинорларнинг унишига ва кўп йиллар яшашига ижобий таъсир қилган.

Ҳароратнинг бирданига кескин ўзгариши туфайли мевали ва мевасиз дарахтларга қаттиқ зарар теккан ҳоллар ҳам бўлган. Бундай ҳоллар асосан 1941—1945 йилларда, 1954 йилнинг 24 ноябридан 25 ноябрга ўтар кечаси 27 даража совуқ ҳамда зилзилалар бўлганда яшиллик оламига ёмон таъсир қилган. Бундан ташқари, ўзининг мафтункор ям-яшил жамоли билан савлат тўкиб турган чинорлар, ёнғоқ, тут, терак, тол, ўрик каби дарахтлар баъзи бир лоқайд, ношуд, бепарво раҳбарлар туфайли кесиб ташланганлигининг ҳам гувоҳи бўлиш мумкин. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном И. Т. Ремискевич маълумотларига кўра, 1924 йилда Шайхонтоҳур мадрасаси олдидаги қисман қуриган чинор кесиб ташланган. Агроном бу қирқилган чинорнинг танаси ҳалқаларига қараб, уларнинг 770 ёшда эканлигини аниқлади. Шунингдек, Эски жўванинг Калинин майдонидаги 935 ёшли чинор ҳам қирқиб ташлангани маълум. Ҳар иккала чинорнинг кесиб олинган тўнкаси ҳозирда собиқ Шайхонтоҳур мозоридаги мақбарада сақланмоқда.

Шайхонтоҳурдаги бир чинорни 1954 йилда текшириб кўрилганда унинг саккизта йирик танаси бор бўлган, шу таналардан 4 таси анча йўғон бўлиб, ҳар бирининг диаметри тўрт метру ўттиз сантиметрга тўғри келган. Бу чинор дарахти 855 ёшда. Чинор Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент политехника институтининг механика факультети ҳовлисида ўсиб турарди. Бироқ, қуриб қолганлиги учун у 1968 йилда кесиб ташланди.

Шарқ чинори Ўрта Осиёга Искандар Зулқарнайн лашкарлари истилоси даврида Кичик Осиёдан Эрон орқали келтирилган. Темурланг ва Мирзо Бобир ҳукмронлиги даврида эса чинорни бизга асосан ҳожилар, савдогарлар ва дарвишлар Эрондан, Ўрта Ер денгизи мамлакатларидан, Олд ва Кичик Осиёдан олиб келишган.

1972 йилдан бошлаб, Тошкент манзарали боғдорчилик совхозида бир йилда 15770 туп чинор кўчати етиштирилган бўлса, 1980 йилга келиб унинг сони 700 мингдан ортиб кетди. Биргина ана шу фактнинг ўзи чинор дарахтига бўлган талабни ойдинлаштириб турибди. Ахир гўзал шаҳримизнинг бирон бир кўчаси, хиёбонлари, истироҳат боғлари йўқки, у ерда севимли дарахтимиз, дарахтлар султони — чинор бўлмасин.

Тошкентнинг яшил манзараси ҳақида гапирар эканмиз, яшиллик музейи—Ботаника боғи тўғрисида сўз юритамиз. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ботаника боғи Ленин номидаги Тошкент Давлат университети Ботаника боғи заминида барпо бўлган. 1951 йилдан расмийлаштириб қурилган. Бу боғга 1968 йил 1 январдан СССР Фанлар академиясининг қарорига мувофиқ илмий-текшириш институти ҳуқуқи берилди. Унинг умумий ер майдони 80 гектардан ошиқ. Бу боғда интродукция қилиган иқлимлаштирилган ўсимликлар сони ҳаммаси бўлиб олти мингдан ошади. Шундан икки минг беш юз тури дарахт ва бута, қолганлари эса бир-икки ва кўп йиллик ўтлардир.

Бу ердаги ўсимликлар Кавказдан, Узоқ Шарқ районларидан, Шимолий Америкадан, Хитой ва Ўрта ер денгизи бўйлари мамлакатларидан келтирилган. Шунингдек, тропик мамлакатлардан ҳам 600 дан ортиқ ўсимликлар олиб келиб ўстирилмоқда.

Шаҳримиз кўча ва хиёбонларини ободонлаштириш учун экиладиган лола дарахти, ленкран акацияси, йирик пирамидали эман, пуштигулли акация, йирик баргли Хитой тераги, пиёзгуллилардан лола, кракус, гиацинт, илдизпоялилардан гуллисапсар, саллагуллар, тўқсондан ортиқ пахта гулли ўсимликлар ана шу Ботаника боғида етиштирилади.

Ботаника боғи чет мамлакатлардаги 377 та ботаника боғи ва илмий муассасалар билан узвий ҳамкорликда иш олиб бормоқда. Ботаника боғи асосчиси академик Ф. Н. Русанов эди. Англияда эълон қилинган «Дунёдаги энг йирик ботаника боғлари» номли асарда СССРнинг бешта Ботаника боғи қаторида бизнинг боғимиз ҳам алоҳида тилга олинганлиги қувонарлидир.

Ж. САИДОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ботаника илмий-текшириш институти директори, академик, СССР Давлат мукофоти лауреати.

Ҳ. ҲАБИБУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси микробиология институтининг илмий ходими.

12. ЧЎЛ ЧЕКИНГАН ЖОЙДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

— Шаҳардан келган ҳашарчи йигит ва қизлар хўжаликларнинг дала шийпонларига, қишлоқ марказларидаги жамоат биноларига жойлашган. Улар яшайдиган ҳамма биноларда олдиндан тахта кроватлар тайёрлаб қўйилганди. Бу бинолар электрлаштирилган, радиолаштирилган, ҳатто баъзиларида телефон, рация алоқалари ҳам бор.

Ҳар бир ҳашарчи солдатнинг илмий асосланган овқатланиш нормасига биноан авқатлантирилаяпти. Овқат сифати ҳақида ҳали ҳеч ердан шикоят олганимиз йўқ. Ҳар бир бригадага субординаторлар бириктирилган. Улар йигит ва қизларга зарур бўлса тиббий хизмат кўрсатишади, Тошкент милиция мактабининг курсантлари ҳашарчилар юрадиган йўлларда транспорт ҳаракати хавфсизлигини назорат қилишади.

Ҳашарчилар бўш вақтларини кўнгилли ўтказишлари учун ҳам зарур чора-тадбирлар кўрилаяпти.

Сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида, Тошкент области районларида пахта тайёрлаш суръати юқори чўққисига чиққанида пешқадам Бўка районни пахтазорларини айландик.

Тошкент области пахтакорлари мана бир неча йилдирки, далада етиштирилган «оқ олтин» ҳосилининг асосий қисмини ўз кучлари билан йиғиб-териб олаяптилар. Бўка, Оққўрғон районидаги бир қатор хўжаликлар эса ҳашарчилар кўмагидан батамом воз кечганларига бир неча йил бўлди.

Жиззах, Сирдарё областларидаги қўриқ хўжаликларда эса ҳозирча бунинг имкони йўқ. Бу ерлардаги техника билан қуролланиш даражаси Тошкент областидаги хўжаликлардагидан кам бўлмаса ҳам, чўлқуварлар техникадан самарали фойдаланиш борасида ҳали пойтахт области пахтакорларидан анча нарсани ўрганишлари керак. Бунинг устига бу ерларда ишчи кучларининг нисбатан камлиги ҳам теримни тез ва соз ўтказилишига ҳалақит беради. Мана шунинг учун ҳам ҳозирча чўлқуварларга пахта йиғим-теримининг долзарб кунларида ҳашарчилар ёрдами зарур бўлиб қолаяпти. Аммо қишлоқларимиз жамолининг йилдан йилга ўзгариб бораётлигининг техника билан қуролланиш даражаси ортаётганлиги, деҳқонларнинг турмуш маданияти ўсаётганлиги, қолаверса, партия ва ҳукуматимизнинг доимий ғамхўрлиги туфайли ҳашарчиларнинг пахтазорлардаги анъанавий меҳнати ҳам тобора осонлашиб, муддати қисқариб бораяпти. Ҳали шундай вақтлар келадики, Тошкент областининг машъал хўжаликлари сингари, республикамиздаги барча колхоз ва совхозларнинг коллективлари ҳам қишлоқ хўжалик ишларида шаҳарликлар кўмагига зарурият сезмай қоладилар.

Аммо бошқа зарурият —ҳар бир соғлом инсоннинг очиқ, рутубатсиз ҳавода, поёнсиз кенгликларда табиат гўзалликларидан баҳраманд бўлиб, жисмоний меҳнат қилишга бўлган ички эҳтиёжи доимийдир. У бир томондан кишининг саломатлиги, кайфияти учун фойдали бўлса, иккинчи томондан ёшларимизнинг «оқбилак» бўлмаслиги учун, уларни меҳнат кишиларининг қадр-қимматини юқори сақлайдиган қилиб тарбиялаш учун зарурдир.

Жиззах области пахтазорларини айланиб юрганимизда теримда пешқадамлик қилаётган кўпгина ҳашарчи йигит ва қизлар билан суҳбатлашдик. Улардан анкетамиз саволларига жавоб олдик. Бу соғлом, гўзал ва қувноқ ёшларнинг таржимаи ҳолидаги умумий нарса шуки, ҳаммаси меҳнатсевар оилаларда ўсганлиги сезилиб турибди. Қарашларида ҳам умумийлик бор: ҳаммаси «меҳнат семестри»га ижобий муносабатдаликларини изҳор этишди. Республикамиздагина эмас, иттифоқдош республикаларда, қардош социалистик мамлакатларда ҳам «меҳнат семестри» студент ёшлар ҳаётига тобора сингиб бораётганлигининг сабабларидан бири ҳам мана шу бўлса керак.

13. ДЎСТЛИККА ДЎСТОНА МАДАД

ДЎСТЛИК РАЙОНИДА: ⊙ ОКТЯБРЬ РАЙОНИДАН БОРГАН 17 МИНГ 260 СТУДЕНТ ВА МИНГГА ЯҚИН ЎҚИТУВЧИ МЕҲНАТ ҚИЛЯПТИ. ⊙ РАЙОН ДАЛАЛАРИДА 750 ДАН ОРТИҚ «ЗАНГОРИ КЕМА» ПАХТА ТЕРМОҚДА. БУ МАШИНАЛАРНИНГ КУН БЎЙИ САМАРАЛИ ИШЛАШИДА ШАҲАРДАН БОРГАН СЛЕСАРЬ-РЕМОНТЧИЛАРНИНГ УЛУШИ САЛМОҚЛИ БЎЛЯПТИ. ⊙ ИККИНЧИ БЕШ КУНЛИК ЯКУНИ БЎЙИЧА ЖИЗЗАХ ОБЛАСТИДАГИ ТЕХНИКУМЛАР ЎРТАСИДА АЛОҚА ПОЛИТЕХНИКУМИ ҒОЛИБЛИКНИ ЭГАЛЛАДИ.

Қосим Раҳимов номли 13-совхоз Жиззах область Дўстлик районидаги илғор хўжаликлардандир. Бу хўжалик пахта тайёрлашда ҳозир Дўстлик районида пешқадамлик қилаяпти. Совхозга суяги пахтазорда қотган тажрибали деҳқон Умарқул Жўрақулов бошчилик қилади. Унинг чўлда меҳнат қилаётганига йигирма йилдан ошди. Партия ва ҳукуматимиз унинг чўлдаги фидокорона меҳнатини юқори баҳолади. У Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени, медаллар билан тақдирланган.

СУРАТДА: Умарқул Жўрақулов.

АНКЕТА САВОЛЛАРИ

1. Бахт деганда нимани тушунасиз!

2. Меҳнат семестрига муносабатингиз қандай!

Бугун анкета саволларига Низомий номидаги Давлат педагогика институти комсомол комитетининг секретари Моҳира ҚОСИМОВА жавоб беради.

Моҳира 27 ёшда. Коммунист. Шу институтни 1976 йилда битирган.

1. Бахт деганда мен қийинчиликларни енгишни тушунаман. Ҳозир бахтлиман, негаки институтни муваффақиятли битириб, шу ерда ишлаяпман. Яна бахт деганда жамиятга кўпроқ ҳисса қўшишни тушунаман. Мана ҳозир пахта теримида комсомолларга етакчилик қилиш — катта вазифа. Буни ҳам яхши бажарсам, ўзимни бахтли деб биламан. Нима десамикин яна? Менимча, бахт туганмас нарса. Масалан, студентлар ишончини оқласам, кейин ўз ихтисосим бўйича аспирантурага кирсам, мактабгача тарбия педагогикасидан муваффақиятли дарс ўтсам, ўзимни бахтиёрман деб ҳисоблардим. Биласизми, республикада мактабгача тарбия педагогикасидан илмий ишлар оз. Шунга ҳисса қўшиш — эзгу ниятим.

2. Меҳнат семестри... Бунинг фойдаси ва кўлами менга айниқса аён: 750 студент қурилиш отрядида, 500 студент тўқимачилик комбинатида, 100 студент Оржоникидзе районидаги «Правда» колхозида, мингдан зиёд студент ёзги пионер лагерларида меҳнат семестрини ўтказдилар. Ҳар йили декабрда меҳнат байрами бўлади. Дўстлик районидан вакиллар келишади. Меҳнат семестри шаҳар билан қишлоқ ёшларининг иттифоқини мустаҳкамлашга, коллективимизга ўргатади. Ҳозир пахта теримида 4400 студент қатнашяпти. Ўйлайманки, бу уларни пахтакорлар меҳнатини қадрлашга ўргатади, энг муҳими меҳнатда чиниқади.

Дўстлик райони... Исми-жисмига монанд бу пахтакор район шаҳримиздаги Октябрь райони билан мана бир неча йиллардан буён дўстлашиб келмоқда. Саркисов номли совхозга йўл олай деб турганимизда машинамиз ёнига қора «Волга» келиб тўхтади. Ундан сарғиш сочлари тепага таралган, кўк кўзли, баланд бўйли, вужудидан ғайрат ёғилиб турган ўрта ёшли киши тушди. У Дўстлик районидаги ҳашарчилар штабининг бошлиғи Октябрь район партия комитетининг иккинчи секретари Анатолий Евгеньевич Викторов эди. У Беруний номидаги Тошкент политехника институти, алоқа политехникуми, гидрометеорология техникуми ва бошқа ўқув юртлари коллективларининг пахтакорларга ёрдами ҳақида ҳаяжонланиб гапириб берди. Жумладан, Саркисов номли совхозга ҳам кўрсатилаётган ёрдамни алоҳида таъкидлаб ўтди.

Саркисов номли совхоз директори қорадан келган, чўлқуварларга хос келбатли, тобланган киши экан. Жиззахнинг Робот қишлоғида туғилиб, ёшлигида етим қолган Маматкарим Қўлжонов кўп йиллар чўлда сидқидилдан, ишлаб, мана шу совхозга бошчилик қилаётганига ҳам уч йилдан ошибди. У ободончиликни, боғ-роғни жон-дилидан яхши кўрар экан: янги боғ-роғлар, идоранинг типовой биноси, ишчиларга яратилган шароит кишининг ҳавасини келтиради.

Бир ибратомуз мисол келтириб ўтишни лозим деб топдик. Бу ерда ҳар йили пахтадан мўл ҳосил етиштирилишининг сабаби — чўл шароитида алмашлаб экишнинг жорий этилганида!

— Бу йил 200 гектар майдонга алмашлаб экилди, — дейди Маматкарим Қулжонов, — қўшни Қосим Раҳимов номли совхозда бўлим мудири бўлиб ишлаб юрган чоғларимдаёқ бунинг хосиятини сезгандим. 1980 йилда бу ерга келган бўлсам, 585 гектарга беда, 425 гектарга маккажўхори алмашлаб экдик. Ҳозир совхозимизнинг энг экин тури кўпи 4-бўлимда: пахтаям, беда ҳам, маккажўхори, полиз маҳсулотлари, картошка етиштириляпти.

3800 гектардан зиёд пахта майдонини бир тасаввур қилиб кўринг. Оқ денгизда «зангори кема»лар сузиб юрибди. Этак тутган юзлаб ҳашарчи қизлар, йигитлар гўё оқ кабутарларни эслатади. Қаерга бормайлик, қувончли хабарлар гувоҳи бўлдик. Бу ерда бизга Жамшид Отамуродов бригадаси совхоздагина эмас, районда биринчилар қатори пахта тайёрлаш планини бажарганини, ўтган йили эса голиб чиққани учун бригадир енгил машина билан мукофотланганини айтишди.

Беруний номидаги Тошкент политехника институтининг автоматлаштирилган бошқарув системаси (АСУ) факультетининг 1310 студенти ва педагоги, архитектура факультетининг 326, инженерлик-физика факультетининг 990 ҳашарчиси совхоз пахтакорларига ёрдам беришяпти.

Бундан илгари Низомий номидаги Давлат педагогика институти педагог ва студентлари иши билан танишганимизда бир ўрнак бўларли нарсага эътибор қилгандик: шаҳарда шляпа кийиб, галстук тақиб, оқ кийиниб — оқ юрган ҳурматли институт ўқитувчилари пахтазорларда этак тутиб пахта териб юрганининг шоҳиди бўлдик. Педагогика фанлари доктори Ботир Мирзаахмедов, доцент Аҳмал Бойдадаев «Ўзбекистон» совхозида белига этак боғлаб студентлар билан ёнма-ён «оқ олтин» теришарди.

Бу ерда, А. Саркисов номли совхозда эса автоматлаштирилган бошқарув системаси (АСУ) факультетининг декани Нодирбек Юсуфбеков студентларни пахтани тез ва соз йиғиб-териб олишга руҳлантирмоқда. Шу факультетнинг студентларидан З. Шоназаров, Ш. Худойбердиев 407 килограммдан, Б. Сариев эса 340 килограммдан зиёд дурдона териб беришди. Бу студентлар эрталаб соат 7 да музика садолари остида уйғонишиб, нонушта қилгач, линейкада сафда туришди. Ғолиблар сифатида машиналар томон юришиб, пахтазорга йўл олишди.

Кон-металлургия факультети студентлари ҳақида эса ҳар қанча илиқ сўзлар айтсак ярашади.(Умуман, политехника института бўйича 17 мингдан зиёд студент жиззахлик пахтакорларга мададкор бўлишяпти. Улар 13«а», 13-Қосим Раҳимов, 12-Саркисов, 11-Ленин номли совхозларда пахта теришяпти). Факультет деканининг ўринбосари, техника фанлари кандидати, доцент Ғайрат Мирсаидов факультет бўйича 950 дан ортиқ студент теримда қатнашаётганини айтди:

— 12 та бригада тузганмиз, — деб ҳикоя қилди у,— биринчи беш кунликда доцент Манноб Абдуқаҳҳоров ва техника фанлари кандидати Сергей Филиппов бригадалари ҳамда Эркин Хўжаев бошлиқ қизлар бригадаси зўр ғайрат кўрсатди.

— Дала шийпонларида рангли телевизор томоша қиляпмиз, — дейишди бизга студентлар. — ҳамма шароит муҳайё: гўшт десангиз гўшт, ёғ десангиз ёғ бор. Шакар қопнинг оғзи доим очиқ туради. Хоҳлаганча ейиш мумкин.

Саркисов номли совхозда пахта тераётган инженерлик-физика факультети студенти Н. Светлякова ҳам дугоналарига ибрат бўляпти. У 13 октябргача 370 килограмм пахта терди.

— Дўстлик районига Октябрь районн қўшаётган ҳисса ҳақида гапириладиган бўлса, — деди ҳамроҳимиз — ҳашарчилар штаби бошлиғи Анатолий Евгеньевич Викторов, — биринчи навбатда политехника институтининг салмоқли ёрдамини таъкидламоқ лозим. Тасаввур қилинг: унинг студентлари 11, 12, 13, 13«а», 25 ва 27-совхозларнинг поёнсиз пахтазорларида «оқ олтин» теришяпти. Ёмғир ёғиб, сал теримнинг белига тепди. Мана, бу ёғига қуёш ҳам чарақлаб турибди. Ўйлаймизки, терим суръати яна кўтарилади. Мусобақа руҳи кун сайин сезиларли натижа бермоқда.

Дарвоқе, шуни айтиб ўтмоқ керак: «Жиззахстепстрой» территориал бошқармаси 1982 йилда «Жиззахцелинхлопок» трестига қарашли чўл совхозларида пахта йиғим-теримида қатнашаётган Тошкент олий ўқув юртлари ва техникумлар, билим юртлари коллективлари ўртасида социалистик мусобақа ташкил этган. Ғолибларни мукофотлаш мақсадида олий ўқув юртлари коллективлари ўртасида, техникум, билим юртлари коллективлари учун иккитадан кўчма Қизил Байроқ — жами эса 7 та кўчма Қизил байроқ таъсис этилди. Олий ўқув юртлари ичида ғолиб чиққан коллективга 500 сўм, иккинчи ўринни эгаллаганга 300 сўм мукофот берилади. Ғолиб техникум ва билим юртига 300 сўм, иккинчи ўриндаги коллективга 200 сўм мукофот белгиланган.

Пешқадам ҳашарчилар коллективларини рағбатлантиришнинг бундай усуллари, шак-шубҳасиз, терим суръатига ижобий таъсир этажак. Энг муҳими эса она-Ватан хирмонига қўшадиган салмоқли ҳиссаси билан ҳар бир тошкентлик фахрланади!

(Давоми бор).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ГРЕЦИЯДА САЙЛОВ

АФИНА. Грецияда маҳаллий ўз-ўзини бошқариш органларига сайловнинг биринчи даврасн ниҳоясига етди. Бир йил аввал бўлиб ўтган умумий сайловда бўлгани сингари учта энг йирик партиядан — Умумгреция социалистик ҳаракати, «Янги демократия» ва ГКП партияларидан шаҳарларнинг бошлиқлари лавозимларига номзодлар ўртасида асосан кураш авж олиб кетди. Овоз бериш биринчи даврасининг якунлари демократик кучлар обрў-эътиборининг ўсганлиги ва мустаҳкамланганлигини намойиш қилди. Янгидан сайланган 123 нафар шаҳар бошлиғидан 92 нафари сўл кучлар вакилидир. Греция оммавий ахборот воситалари сайлов натижасида коммунистларнинг позициялари анча кучайганлигини таъкидламоқда. ГКП номзодлари учун берилган овозлар ўрта ҳисобда ўтган йилги парламент сайловидагига нисбатан қарийб 50 процент, баъзи аҳоли пунктларида эса бир неча баробар кўпайди.

Овоз бериш натижалари эълон қилингандан кейин ГКП Марказий Комитетининг бош секретари Х. Флоракис бундай деди: «Муниципиал сайловнинг дастлабки натижалари сиёсий манзарани равшан кўрсатди. Халқнинг кўпчилиги ўзгаришларни қатъий ёқлаб чиқаётганлиги факти тасдиқланди. Бугунги кунда, деб сўзини давом эттирди у, кенг халқ оммаси ўзгаришлар тақдири ГКПнинг реал куч-ғайрат сарфлашига боғлиқ эканлигини тушунмоқда».

Муниципал сайловнинг якунловчи даврасн келгуси якшанба куни ўтказилади.

МУҲИМ ТАРИХИЙ ВОҚЕА

ЛУАНДА. Жануби-Ғарбий Африка халқ ташкилоти марказий комитети (СВАПО)-нинг аъзоси, СВАПО хотин-қизлар кенгаши секретари Пендукени Каулинга хоним ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди: СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тарихий сана бўлиб, уни совет халқи, бутун тараққийпарвар инсоният нишонлайди, СССР ташкил топганлиги — озодлик, мустақиллик, адолат ва тараққиёт йўлида курашаётган барча халқлар учун ёрқин тарихий воқеадир.

ВСР. Социалистик Вьетнамда халқ медицинасининг кўп асрлик анъаналари муваффақиятли ривожлантириляпти. Республикадаги бир қанча илмий-тадқиқот институтлари халқ медицинаси анъаналарини ўрганиб, уларни замонавий даволаш практикасига тавсия этмоқдалар. Вьетнамлик мутахассислар дорилар тайёрлашда 1,5 мингга яқин ўсимлик турларидан фойдаланишмоқда.

СУРАТДА: Хошимин медицина билим юрти ўқувчилари доривор ўсимликлар тайёрлашмоқда.

ВИА—ТАСС фотоси.

Қатъий курашмоқдалар

ТОКИО. Япония иқтисодий ташкилотлар федерациясининг президенти Иосихиро Инаяма давлат хизматчиларига иш ташлаш ҳуқуқи берилишига қарши чиқди. Мамлакат монополиячилар штабининг бошлиғи бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида сўзга чиқиб, бундай забастовка «Японияда социал кескинликни кучайтириши мумкин», деб даъво қилди.

Америка оккупацияси йилларидаёқ қабул қилинган қоидага кўра Япония меҳнаткашларининг энг жанговар ва уюшган отрядларидан бири бўлган давлат хизматчилари ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш йўлида ҳар қандай коллектив ҳаракат учун қамоққа олишга қадар қаттиқ жазоланишлари мумкин. Сўл партиялар, касаба союзлари ва оммавий демократик ташкилотлар шу камситувчи тадбир бекор қилиниши учун қатъий курашмоқдалар.

ПОКИСТОН УЧУН ҚИРУВЧИ САМОЛЁТЛАР

НЬЮ-ЙОРК. Покистон ҳарбий ҳаво кучларининг вакили Американинг «Ф—16» типидаги замонавий қирувчи самолётлари дастлабки туркумини Пентагондан расмий равишда қабул қилиб олди. «Авиэйшн» уик энд спейс текнолоджи» журнали шу ҳақда хабар қилиб, жами 1,1 миллиард долларлик 40 самолётнинг ҳаммасини Исломободга етказиб бериш 1985 йилнинг сентябрида тугалланишини уқтириб ўтди.

Журнал маълумотларига кўра Қўшма Штатлар Покистон учувчиларини ва ерда хизмат қиладиган ходимларини жанговар ҳамда техникавий жиҳатдан тайёрлашни ҳам таъминлайди.

«ТЎЙ ТЎЙДЕК БЎЛСИН...»

(1982 йил, 20 сентябрь) мақоласи— газетхонлар муҳокамасида

НУР УСТИГА АЪЛО НУР

Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Раҳмат Файзий тўйларимиз ҳақида кўпчиликнинг дилидаги гапларни ифодалаган. Чиндан ҳам тўй қилиш, эл-юрт олдига дастурхон ёзиш ҳар бир инсоннинг эзгу нияти. Мақола муаллифи таъкидлаганидек, тўйнинг ўзи эмас, унинг дараги ҳам, тўй деган сўзнинг ўзи ҳам киши руҳиятини дарров ўзгартириб юборади, қандайдир ёқимли ҳис-туйғу қўзғаб, дилни равшан қилади, қариндош тугул узоқроқ таниш-билиш тўйга айтиб келса ҳам, хийлагача ширин хаёллар оғушида юради киши.

Ҳозирги кунда ўғил уйлантириш, қиз чиқаришдек ширин ташвишлар билан яшаётган кишилар кўп. Улар тўйлар ҳақидаги оқилона фикрларини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар. **Жумладан, бизнинг «Қизил Шарқ» маҳалламиз тўй комиссияси аъзолари, маҳалла оқсоқоллари ортиқча дабдаба ва исрофгарчиликларга қарши кескин кураш олиб бораётирлар. Никоҳ тўйларини бир кунда ўтказиш одат тусига кириб бораётир.**

Кейинги пайтда ЗАГС зиёфатларини анча ихчамлаштириш, никоҳ гувоҳномаларини тўй тантанасида топшириш ҳақида оқилона фикрлар айтилаётир. Лекин турли истиҳола ва мулоҳазалар туфайли бу масалада қатъият ва дадиллик сезилмаётир. Ваҳоланки, айрим ЗАГС тантаналари кичикроқ бир тўйга айланиб кетаётир. Маҳалламизда тўй ҳаракатидаги дўстларимиздан бири шу ЗАГС ҳаражатига келинга бирорта эсдалик олиб берсам қандай бўларкин деса, қудаси биринчи қиз узатишим деб унамабди. **Хуллас, ЗАГС муаммосини ҳал этишда тўй комиссияларининг янада қатъият билан иш олиб бориши, қудалар ўртасида якдиллик, ҳамжиҳатлик зарур бўлиб қолди.**

Халқимиз фаровон яшаётир. Дастурхонимиз безаги бўлган нонни эъзозлашга кейинги пайтларда катта эътибор берилмоқда. Натижада ушатилган нон турган жойда ортиқча исрофгарчилик бўлмаслигини кўпчилик ҳис этадиган бўлиб қолди. Лекин тўйларда дон маҳсулотларидан тайёрланган тоғора-тоғора лағмонлар, каром дўлма, манти ва чучвара-варақилар, сомсалар ташлаб юборилаётганлиги кишини ташвишга солади.

Тўй, албатта, қўшиқсиз, музикасиз ўтмайди. Маҳалламиздаги аксарият тўйларда ҳаваскор ёшларимиз яхши хизмат қилиб, кўпчиликнинг олқишига сазовор бўлишаётир. Баъзан тўй бюроси орқали санъаткорлар ҳам таклиф этилмоқда.

Тўйларимизда ортиқча шовқин-сурон бўлмаслиги, микрафон ва радиокарнайлар паст овозда қўйилиши устидан маҳалла комитети раиси М. Мансуров, тўй комиссияси аъзолари томонидан назорат қилиб борилади.

Тўй ҳам катта тарбия воситаси. Тўй кечаларини табаррук устозлар — ўқитувчилар, уруш ва меҳнат ветеранлари очиб бериши, келин ва куёвга қўша-қўша тўйлар, невара, эваралар кўрган отахонлар ва онахонлар яхши тилак билдиришлари тантанага янада завқ-шавқ ва файз беради.

Тўй кечасини олиб боришнинг тайёр «рецепти» йўқ. Лекин тўй файзли ва тартибли ўтказилишида жўрабоши катта ўрин тутади. У ўртада хизмат қилаётган санъаткорларга холис муносабатда бўлиши, бемаза қўшиқлар айтилмаслигини олдиндан огоҳлантириб қўйиши айни муддаодир.

Никоҳ кечаларида аёллар, қиз ва йигитлар кўпчиликни ташкил этади. Лекин айрим ўзларини сўз устасиман деб билган «санъаткор» жўрабошилар даврадагиларни кулдириш мақсадида «қувноқ латифалар»ни баланд овоз билан ҳикоя қила кетадилар. Қўшни маҳаллалардан биридаги тўйда жазавага тушган «қизиқчи» шундай латифани айтди: «...Бир муштипар она катта орзу-ҳаваслар билан келин туширибди. Чарлар ўтгандан кейин келинининг қўлига челак тутқазиб: «Айланай сигирни соғиб чиқинг,— дебди. Қайнона ҳали кутармиш келин чиқмасмиш, ҳали кутармиш чиқмасмиш. Кичик ўғлини хабар олдиргани киргизса, келин сигирни соғиб бўлиб, ҳўкизни қувиб юрганмиш...» Бу «латифа»дан баъзи ширакайф йигитлар хахолаб кулган бўлса, аёлларнинг энсаси қотди, эс-ҳушли эркаклар нафратланди. Тўйларда бемаза латифалар эмас, беғубор қувноқ кулги жаранглаши керак.

Тўйларимизнинг мазмунли ва файзли ўтказилиши учун спиртли ичимликлар меъёрида бўлишига, ёш болалар ва ўсмирларнинг катта ёшдагилар ёнида ўтирмасликларига эътибор бериш тўй комиссияси аъзолари ва жамоатчилик эътиборида бўлса, нур устига аъло нурдир.

Тўйларимиз дабдабасиз, лекин камтарона ва чиройли ўтса, ҳар ким ҳавас қилса деймиз.

Ғ. МАННОПОВ,

Акмал Икромов районидаги «Қизил Шарқ» маҳалла комитети аъзоси, Ўзбекистон ССР халқ маорифи аълочиси.

ДИЛ СЎЗЛАРИ

(ХАТЛАРДАН САТРЛАР)

Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Раҳмат Файзийнинг «Тўй тўйдек бўлсин...» мақоласини ҳаяжон билан ўқиб чиқдим. Унда айтилганидек, тўй халқимизнинг яхши урф-одатидир. Лекин баъзида тўйлар ихчам ўтиши ўрнига, дабдабали тус оляпти. Яқинда қўшнимизнинг уйида ЗАГСдан кейинги зиёфат бўлди. Келин-куёв олтмиш киши бўлиб ўнта ясатилган машинада келишди. Ичкиликбозлик, рақсбозлик, кичқириқ авжига чиқди. Радиокарнайлардан бўлмағур «ашула»лар таралиб турди. Қарангки, ЗАГСдан кейинги шу зиёфатга куёв бўлмишнинг акаси 1000 сўм сарф қилибди. Ўзи эса бир ойда 100 сўм маош олади.

Энди ўйлаб кўринг, бу қандай тантилик бўлди? Қайси урф-одатимизда шундай зиёфатлар бўлсин деб ёзилган? Булар тантилик ҳам, урф-одат ҳам эмас. **Ёзувчимиз Раҳмат Файзий айтганларидек, ЗАГСдан ўтиш ҳам, никоҳ тўйи ҳам бир кунда, бир ерда бўлиши керак!**

Д. САЪДУЛЛАЕВ, ўқитувчи.

●

Тўй маслаҳат билан, кўпни кўрган, кўпни билган кишилар билан кенгашиб амалга оширилса айни муддао бўлади. **Ёзувчи Раҳмат Файзий «Тўй тўйдек бўлсин...» мақоласида ёзганларидек, тўйларимизни урф-одатларимизга мослаб, ихчам ва камтарона тарзда ўтказишимиз керак.** Яқинда Акмал Икромов районида яшовчи Усмонжон ака икки ўғлини бир кунда уйлантирди. Никоҳ куни район Совети қошидаги ЗАГСдан вакил келиб, тўй маросимини очди, келин-куёвларга гувоҳномаларни тантана билан топширди. Ёш санъаткорлар куй-қўшиқлар, рақслар ижро этишди. Тўй маросими бир кунда ихчам ва чиройли ўтди. Бундай тўйларга ҳар қанча ҳавас қилса арзийди.

Х. ПЎЛАТОВ, пенсионер.

●

Бир куни икки аёл маҳалламиздаги Лобархон деган қизга совчи бўлиб келишди. Улар, албатта, билиб-билмай Хожар холадан қизни суриштиришибди... Хожар хола маҳаллада ном чиқарган иғвогар, «Илонхон» деб лақаб ҳам олган. У киши бу сафар совчиларга Лобархонни шу қадар қора бўёққа бўяб гапирибдики, совчилар иккинчи бора бу маҳаллага яқинлашмаймиз деб кетишибди.

Аслида Лобархон маҳалланинг энг сара, ҳамма: «Қани энди уни келин қилсам» деб ҳаваслаб юрган қизларидан бири... Лобархонга қўшни йигит уйланди. Хожар хола яна иғво қилмоқчи бўлди-ю, бу сафар «ҳунари» ўтмади. Чунки Лобархоннинг лобар қизлигини куёв йигит ҳам, унинг хонадони ҳам яхши биларди.

Яхши одамлар иғвога, иғвогарга муҳтож эмас.

М. ПАРПИЕВА, юрист.

ОИЛА БАХТИ ҲАҚИДА

ҲИКОЯТЛАР, РИВОЯТЛАР

△ Ақли зукко бир аёлдан сўрашди:

— Дунёда энг ширин нарса нима?

— Вафо.

— Вафода нимани кўрасиз?

— Вафо заминида тотув турмуш, ҳаёт лаззати, ширин-шакар фарзандлар иқболи, оламга тенг умр сирлари бор.

— Вафодор ёрни нима бахтли қилади?— деб сўрашди яна.

Аёл жавоб берди:

— Вафодор ёрни ёр иззат-икроми, оиланинг камоли, фарзандларининг жамоли, уларнинг бахт-иқболи ҳушнуд этади, ҳаёт лаззатини тушуниб яшайди. Ҳаёт лаззатини тотиб яшаш инсонга табиат берган бебаҳо бахтдир.

△ Ночор қолган бир киши бу оламда дарбадар юрар, мақсадини ҳам, манзилини ҳам билмас эди. Унинг тақдирига она-табиат куйиниб, шундай нола қиларди:

— Эй бандаи ғофил! Вафони билмадинг, хотин олиб рўшнолик кўрмадинг. Аҳир сенда вафо, бола-чақаларингга садоқат йўқ эди-да. Инсонга ярашмайдиган феъл-атворинг сени шу кўйга солди.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ГИЛАМИНГИЗНИ «ХИМЧИСТКА»ГА ТОПШИРИНГ!

УЙИНГИЗДА ГИЛАМ БОР... СИЗ УНИ ҚАЕРГА ТЎШАМАНГ, ГЎЗАЛЛИК БАХШ ЭТАДИ ВА ҲУСН КИРИТАДИ. ГИЛАМ-БАЙРАМ КАЙФИЯТИНИ БЕРАДИ. ЎРТА ОСИЁ ШАРОИТИДА БИРОН-БИР ТЎЙНИ ГИЛАМСИЗ ТАСАВВУР ЭТИБ БЎЛМАЙДИ.

Лекин вақт ўтиб бориши билан гиламнинг ҳам ранги айниб боради. У чангланади, баъзи жойлари хариш бўлади.

Гиламни қандай қилиб асл ҳолига келтириш ва тук чиқариш мумкин?

Бу унча қийин эмас. Тошкентда «Химчистка» фабрикасининг 6-махсус филиали мавжуд. Филиал гилам ва поёндозларни тозалашга мўлжалланган. Бу ерда палос ва поёндозларни ҳам тозалаш учун буюртма қабул қилинади. Сатҳи чекланмайди. Буюртма расмийлаштирилганда буюмни уйдан ва уйга элтиб бериш таъминланади.

Агар гиламингиз хариш бўлган бўлса, ташвишланманг.

Филиалда гилам ва палосларни қайта ўз ҳолига келтирадиган участка ишлаб турибди. Алоҳида ҳақ тўласангиз буюмингиз асл ҳолига қайтарилади ва хизмат муддати узаяди.

АГАР СИЗ 6-ФИЛИАЛ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНМОҚЧИ БЎЛСАНГИЗ, ОЛДИНДАН 42-56-57 ТЕЛЕФОНИГА ҚЎНҒИРОҚ ҚИЛИНГ. СИЗГА БАТАФСИЛ МАЪЛУМОТ БЕРИШАДИ.

«ХИМЧИСТКА» фабрикаси.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги
ТОШКЕНТ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1982—1983 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ТУРЛИ РАЗРЯДДАГИ ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ ОШПАЗЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ.

Ўқиш муддати 10-синф ҳажмида маълумотлилар учун 2 йил. Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

ЎЗБЕКИСТОН ШАҲАРЛАРИДА ЯШОВЧИ 15—23 ЁШДАГИ ШАХСЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

БИТИРУВЧИЛАРГА ОШПАЗ МУТАХАССИСЛИГИ ҲАҚИДА ДИПЛОМ БЕРИЛАДИ.

Барча ўқувчиларга ойига 32 сўмдан 41 сўмгача стипендия тўланиб, бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

БИЛИМ ЮРТИ ҚОШИДА ВОЛЕЙБОЛ, ФУТБОЛ, СУЗИШ КАБИ СПОРТ СЕКЦИЯЛАРИ БИЛАН БИР ҚАТОРДА ХОР, ЎЗБЕК АНСАМБЛИ КАБИ БАДИИЙ ТЎГАРАКЛАР МУНТАЗАМ РАВИШДА ИШЛАБ ТУРАДИ.

ЎҚИШ ПАЙТИ ИШ СТАЖИГА САНАЛАДИ.

Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги йирик ошхона ва ресторанларда олиб борилади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, автобиография, 6 дона 3х4 см. ҳажмидаги сурат, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома, маълумоти ҳақида ҳужжат, медицина справкаси (286-форма), характеристика, яшаш жойидан справка, ота-онасининг иш жойидан справка, савдо ёки умумий овқатланиш трестидан йўлланма.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, 700071, Октябрь райони, Самарқанд дарбоза кўчаси, 60-уй (4, 9, 11-трамвайлар, 7, 13, 29, 32, 34, 36, 43«э», 77, 90-автобусларнинг «Оқтепа» бекати). Телефонлар: 78-26-27, 78-82-69.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 22/Х да **Олтин девор,** 23/Х да **Абу Али ибн Сино.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА— 22/Х да **Лайли ва Мажнун,** 23/Х да **Заҳар ичган даъвогар.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— **Москва комедия цирки артистларининг гастроллари** (19.30).

КИНО

23 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«БИР ЕНҒИН ТАРИХИ» — **Тинчлик.**

«ИБРАТ БЎЛАРЛИ ВОҚЕАЛАР» — **Москва.**

«ДИҚҚАТ — БОЛАЛАР!» — **Дружба.**

«ЎТ БИЛАН ЎЙНАШМА», «ЎЗБЕКИСТОН — ҚЎШИҒИМ МЕНИНГ», «КОМСОМОЛ КАЛЕНДАРИ БЎЙИЧА» — **Фестиваль.**

«ХАВФЛИ ВАЗИЯТ» — **Мир.**

«БУ КЕЧАСИ РЎЙ БЕРГАН ЭДИ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли.**

«ОЛДИНДА БОРУВЧИЛАР», «ОРЗУЛАР УШАЛГАНДА», «СИЗ САКРАШНИ ЁҚТИРАСИЗМИ?» — **Восток.**

«ПЕЧКАДАН ЙИҚИЛДИ» —**Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«ОЛОВНИ БЎЙСУНДИРУВЧИ», «ОКТЯБРДАН НУРАФШОН ЙЎЛ» — **Қозоғистон.**

«БУНГА КАТТАЛАР АЙБДОР» — **Чайка.**

«ХАВФНИНГ ОЛДИНИ ОЛИБ» — **Нукус.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ЛЮДМИЛА» — **Искра** (16, 18, 20.00).

«СЎНГГИ ЎТИШ» — **Тинчлик** (12, 18, 20.00, телефон 53-86-07), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69).

«УМИД ВА ТАЯНЧ» — **Тинчлик** (16.00), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (15.00, телефон 33-44-52).

«ШОШИЛИНЧ, МАХФИЙ, ГУБЧЕКАГА» — **К. Ёрматов номли** (ҳар соатда, телефон 24-22-66), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда).

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
23 ОКТЯБРЬ СОАТ 17.00 ДА
Совет Иттифоқи биринчилиги учун
«ПАХТАКОР» (Тошкент) — **«ДИНАМО»** (Киев)
командалари ўртасида
ФУТБОЛ

А. Н. ОСТРОВСКИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ТЕАТР-РАССОМЛИК ИНСТИТУТИНИНГ

ЎҚУВ ТЕАТРИДА

22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 ва 29 ОКТЯБРЬ СОАТ 15.00 ВА 19.00 ДА

ЛЕНИНГРАД ТЕАТР, МУЗИКА ВА КИНЕМАТОГРАФИЯ ИНСТИТУТИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

2 бўлимдан иборат эстрада томошалари:
«БИРИНЧИ КОНЦЕРТ» ВА «МЕҲМОНХОНА ҲОВЛИ».

Билетлар ўқув театри кассасида соат 11 дан соат 19.00 гача сотилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда. Справкалар учун телефон: 56-45-68.

«УЗПРОМВЕНТИЛЯЦИЯ» ТРЕСТИ
ЎҚУВ ПУНКТИ
3 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Вентиляция ва ҳавони мўътадиллаш системалари монтажи бўйича слесарь-вентиляциячилар, вентиляция системаларининг деталларини тайёрлаш бўйича слесарь-вентиляциячилар.

Курсларга 8—10-синф ҳажмида маълумотли, 17,5 дан 40 ёшгача бўлган кишилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Курсларга қабул қилинганларга ойига 76 сўмдан стипендия тўланади. Ёлғиз кишиларга ётоқхонадан жой берилади.

Курсларни битирган кишилар «Промвентиляция» трестининг ташкилотларига ишга юбориладилар.

Курсларга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари лозим: паспорт, ҳарбий билет, меҳнат дафтарчаси, справкалар: турар жойидан, саломатлиги тўғрисида; 3 та фотосурат (3х4 см.).

Машғулотлар группаларнинг тўлишига қараб бошланади.

Ушбу адресга мурожаат этилсин: 700047, Тошкент шаҳри Ленинград кўчаси, 19-уй, 3-қават, кадрлар бўлими.

ПИЁЗ ҲАМИША КЕРАК

Кўпгина таомларни тайёрлашда пиёз кўпроқ ишлатилади. Айниқса ўзбек таомлари пиширилаётганда кўпроқ солинади. Паловни пиёзсиз тасаввур қилиб бўладими? Сомса-чи? Манти-чи? Пиёз ана шу таомларда асосий масаллиқ ҳисобланади. Бу нозу-неъмат таомларга лаззатли таъм бахш этади. Чунки пиёз таркибида қанд моддаси кўп миқдорда бор. Витаминлар-чи? 100 грамм пиёзда 60 миллиграмм С витамини борлиги сизга маълумми? Катта кишининг ҳар кунги истъемолини қондириш учун ана шу миқдор етарлидир.

ПИЁЗ ЕТТИ ДАРДНИНГ ДАВОСИ

Барча замонларда ҳамма халқларда шифобахш неъмат мақсадида пиёзга мурожаат қилишган. Шарқ халқларида шундай нақл бор: «Пиёз тановул қилган киши барча дардлардан ҳолис бўлади». Қадимги юнонлар кўпгина касалликларда пиёзни дори сифатида қўллаганликлари учун ҳам «пиёз етти дардга даво» деган мақол пайдо бўлган. Асримизнинг ўрталарида врачларнинг таъкидлашича, ҳатто пиёзнинг ҳиди кишини касалликлардан сақлайди. Ҳозирги бизнинг давримизда олимлар пиёздан ажралиб чиқадиган учувчи моддалар касаллик қўзғатувчи бактериялар, оддий амёба ва инфузория микробларини ҳалок этишини аниқлаганлар. Оғиздаги бактерияларнинг ҳаммасини қириб юбориш учун оғизда уч минут давомида пиёз чайнаб туришнинг ўзи кифоя.

Халқ медицинаси даволаш мақсадларида пиёзни кенг қўллашни ҳамиша тавсия этади. Грипп, ангина касалликларида албатта пиёз ишлатилади. Пиёздан янги сиқиб олинган шарбат ошқозон-ичак касалликларини даволашда қўлланилади, тўғралган пиёзни яра-чақаларга қўйилса, малҳам бўлади. Сутда қайнатилган ёки ҳамирда пиширилган пиёзни яра-чақаларга компрес ҳолида қўйилади. Халқимизда пиёзни сочни мустаҳкамлашда ишлатишади. Бунинг учун пиёзнинг шарбати бармоқлар учида соч илдизига суртилади. Соч пиёз шарбати билан ювилгандан кейин майин, сержило, ялтироқ бўлиб туриши ҳам яхши косметик воситалардан биридир. Сепкилларни кетказишда ҳам пиёз шарбатидан фойдаланилади.

«ҒАЛАБА ПИЁЗИ»

Ўрта асрларда пиёз турларидан бирини ана шундай деб аташган. Пиёз жангчиларни ўқ-ёй, қилич, ойболта зарбидан сақлашда жуда ҳам қўл келган. Пўлат қалқонлар кийган рицарлар кўкрагида тумор ўрнида оддий пиёзни олиб юришган. Қадимий Юнонистон ва Рим армияларида аскарлар овқатига кўп миқдорда пиёз солишган. Пиёз уларнинг қудратини, ғайратини, жасоратини оширган эмиш. Бу фикрни тасдиқлашга журъат эта олмасак ҳам ош-овқатларга пиёзни кўпроқ солишни маслаҳат берамиз.

ПИЁЗЛИ ТАОМЛАР ТАЙЁРЛАШНИНГ БИР НЕЧА РЕЦЕПТИ:

СИРКАЛИ ПИЁЗ САЛАТИ

Пиёз ҳалқалаб тўғралади, сувда ювилади, сирка, туз, мурч сепилади. Пўсти артилмасдан пиширилган картошка, палов ва бошқа таомларга бу ажойиб газак бўла олади.

ҚОВУРИЛГАН ПИЁЗ ВА САБЗИ

Парраклаб тўғралган пиёзни ёғда қовуриб оласиз. Помидор солиб бир неча минут давомида қовуриб пиширасиз, шундан кейин кокил қилиб тўғралган сабзи соласиз, туз, доривор сепасиз, сабзини қоплайдиган даражада сув қуясиз, қозоннинг қопқоғини ёпиб паст оловда 10—15 минут пиширасиз. Пиширилган сабзини дастурхонга тортишдан аввал устига барра пиёз, кашнич сепасиз. Уни майда тўғралган редиска ёки бодринг билан ҳам безаш мумкин.

ҚОВУРИЛГАН ПИЁЗ ВА КАРТОШКА

Тозаланган картошкани 2—3 миллиметр қалинликда парраклаб қирқасиз. Пиёзни қовуриб устидан картошка соласиз, туз сепиб вақти-вақти билан аралаштириб турасиз. Картошка тезроқ қовурилиши учун қозоннинг қопқоғини ёпасиз. Қозонга бир озгина сув қуйиб паст оловда бир неча минут қайнатасиз. Тайёр бўлган картошкани майда қора мурч, кўкатлар сепиб дастурхонга тортасиз.

1 килограмм картошка учун 3—4 бош пиёз, 150 грамм ёғ, таъбга яраша туз ва мурч керак бўлади.

ҲУРМАТЛИ УЙ БЕКАЛАРИ!

Олтин куз фасли келди. «Ташплодоовощ» улгуржи-чакана савдо бирлашмасининг барча магазинларида янги ҳосилнинг олтин рангли пиёзини сотиб олишингиз мумкин.

«Ташплодоовощ» улгуржи-чакана савдо бирлашмаси.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

22 ОКТЯБРЬ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Шиддатли ва гўзал олам». Ҳужжатли фильм. 19.40 «Рус музейи». «XVIII аср санъати». 3-фильм. 20.10 «Оперетта байрами». И. Кальман туғилган куннинг 100 йиллигига. 21.30 «Время». 22.00 Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — «Динамо» (Москва). В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Кичик спорт майдонидан олиб кўрсатилади. 24.00 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Менинг исмим — Леонардас». Ҳужжатли фильм. 19.00 Н. Осипов номли Давлат академик рус халқ оркестрининг чиқиши. 19.30 Улуғ Октябрнинг 65 йиллигига. «Бизнинг биография». «1972 йил». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Ҳамдўстлик» телевизион журнали. 21.15 И. С. Бах. Чакона. Скрипкачи У. Уги чалади (Италия). 21.30 «Время». 22.00 «Кавказ қиссаси». Телевизион бадиий фильм. 1- ва 2-

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Оқ автомобиль». Болалар учун фильм. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Студент қишлоқ хўжалик отряди—82». 19.00 «Шеърият дафтаридан». Ҳ. Худойбердиева. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Санъат усталари». СССР халқ артисти Сора Эшонтўраева ижоди ҳақида телефильм. 20.05 «Дунё воқеалари». 20.30 «Ахборот». 20.50 К. Раҳимов ва Ў. Нуралиев ижросида қўшиқлар. 21.30 Москва. «Время». 22.00 «Ноз-неъмат бунёдкори». 22.15 «Театр ва замон». 23.30 Янгиликлар.

II

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Ўқитувчилар учун консультация. Такомиллаштириш программаси — амалда. 18.50 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Чизма геометрия. 19.50 «Витим қирғоғи». Телевизион ҳужжатли фильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Яхши кайфият хизмати» (рус.). 20.50 «Бўёқлар оламида». Телевизион фильм. 21.30 МТ II.

23 ОКТЯБРЬ — ШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.30 Сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов суҳбати. 19.00 «Қўрқма, мен сен билан» Телевизион бадиий фильм премьераси. 1- ва 2-сериялар. 21.30 «Время». 22.00 Спорт программаси. Футбол бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — «Арарат». 2-тайм. «Динамо» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. 22.45 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Спартак» — «Динамо» (Рига). 2- ва 3-даврлар. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Кичик спорт майдонидан олиб кўрсатилади. 24.00 Янгиликлар.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.15 Халқаро обзор. 18.30 «Музикали киоск» 19.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Нефтчи» — «Динамо» (Минск). Бокудан олиб кўрсатилади 20.45 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 21.00 «Днестр гароналари». Концерт. Кишинёвдан олиб кўрсатилади. 21.30 «Время». 22.00 «Келаси кун жадвали». Бадиий фильм

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

16.55 Кўрсатувлар программаси. 17.00 Футбол бўйича СССР чемпионати. «Пахтакор» —«Динамо» (Киев). «Пахтакор» Марказий стадионидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — Кинофильм. 18.45 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 19.25 «Ахборот» (рус). 19.40 «Санъат усталари». «Олим Хўжаев» Телефильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон санъат усталарининг концерти. Союзлар уйининг Колонна залидан трансляция пайтида ёзиб олинган. 21.30 Москва «Время». 22.00 «Хирмонингизга барака». 22.20 «Экранда — кинокомедия» «Тиниб-тинчимаган қариялар». 23.35 Кўрсатувлар программаси.

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг соғлиқни сақлаш бош бошқармаси, Киров район соғлиқни сақлаш бўлими, шаҳар кўп ихтисосли бирлашган болалар касалхонаси коллективлари шу касалхонанинг поликлиника бўйича бош врач ўринбосари Д. М. Юнусовага отаси, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси
Мирзахўжа АЗИМОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент Политехника институтининг умумтехника факультети деканати ва олий математика кафедраларининг коллективи шу кафедранинг доценти А. Юсуповга отаси
Ҳожимаҳмуд ЮСУПОВнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Тошкент шаҳридаги 98-мактаб-интернат коллективи тарбиячи Ҳ. Ҳ. Ҳамдамовга онаси
Кимё ҒАНИЕВАнинг
вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат —33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ— 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари —32-53-10; адабиёт ва санъат —32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-55-32; хатлар — 33-79-70; эълонлар бўлими— 33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

22 ОКТЯБРЬ, 1982 й.

Р—07439. Газета Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет босма усулида босилган. Тошкент шаҳри. В-2524.

Индекс 64691. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10